ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 120 (8. 062) ◆ 1992 йил 19 июнь, жума ◆ Нархи 2 сўм

ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИНИНГ КОРЕЯ РЕСПУБЛИКАСИДА БЎЛИШИ

Корея Республикасига давлат ташрифи буюрган Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. А. Каримов шу мамлакат Президенти Ро Дэ У билан учрашди ва суҳбатлашди. Икки мамлакат ҳамкорлигига тааллуқли кўп муаммолар муҳокама қилинди.

Иқтисодиёт муаммолари суҳбатда муҳим ўринни эгаллади. Томонлар бу соҳада алоқаларни йўлга қўйиш ўзаро манфаатли бўлади, деб ишонч билдирдилар. Биз ўзаро муносабатларимизни тенглик ва ҳамкорлик қоидалари асосида қурмоқчимиз, деб таъкидлади Ўзбекистон Президенти. Бунинг учун республикада ҳамма имкониятлар — ер ости бойликлари, ривожланган кон-қазилма саноати, машинасозлик, электроника, алоқа воситалари ишлаб чиқариш ва ниҳоят, юксак даражадаги ақл-идрок салоҳияти мавжуд. Ўзбекистон пахта етиштириш бўйича дунёда олдинги ўринлардан бирида туради, республикада яхши жиҳозланган замонавий тўқимачилик саноати бор. Буларнинг ҳаммаси қўшма корхоналар барпо этиш, кенг кўламли қўшма лойиҳаларни амалга ошириш учун яхши асос бўлади.

Учрашув чоғида ижтимоий масалалар ҳам тилга олинди. Хусусан Ўзбекистонда яшаётган 200 мингдан ортиқ корейсларнинг аҳволи тўғрисида гапирилди. Ислом Каримов 1937 йилда Узоқ Шарқдан Ўрта Осиёга кўчирилган корейслар Ўзбекистонда бошқа миллатлар ва элатлар қаторида барча фуқаролик ҳуқуқларидан фойдаланаётгани ҳақида сўзлаб берди. Тошкентда, республиканинг бошқа шаҳарларида корейс миллий маданият марказлари муваффақиятли ишламоқда.

Кореяни бирлаштириш масаласи хусусида Ўзбекистоннинг муносабати ҳақидаги масала ҳам кўтарилди. Ислом Каримов бу муаммони тинч, сиёсий йўл билан ҳал этишни ёқлаб гапирди.

Ўзбекистон Президенти И. А. Каримов билан Корея Республикасининг президенти Ро Дэ У қўшма баёнотни имзоладилар. Унда иккала томоннинг дўстликни мустаҳкамлашга ва ҳамкорликни ривожлантиришга интилаётганлиги таъкидланган.

И. А. Каримовнинг Корея Республикасига ташрифи давом этмоқда. У мамлакатдаги нуфузли сиёсий арбоблар билан учрашиш, йирик илмий ва саноат марказларини кўриш ниятидадир.

(ЎзА).

Эътиборингизга ҳавола этилаётган ушбу суратда «Орзу» ишлаб чиқариш бирлашмасининг моҳир тикувчиси Турсуной Қодирова тасвирланган. Ўз ишига сидқидилдан ёндошадиган бу аёл тайёрлаган маҳсулотлар ҳар доим сифатли адо этилади.

Андрей Пишненко сурати.

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

⊙ Шу йил 17 июнь куни Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсатининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Унда республика ҳаётига, унинг қонун чиқарувчи олий идораси фаолиятига оид муҳим ижтимоий-сиёсий масалалар муҳокама этилди. Жумладан Раёсат Ўзбекистон Республикасининг Мустақиллик кунини байрам қилишга тайёргарлик кўриш тўғрисидаги масалани қараб чиқди ва Олий Кенгашнинг Раиси Шавкат Йўлдошев бошчилигида махсус республика комиссиясини тузди.

⊙ Хоразм вилоятининг Гурлан районидаги «Бўстон» ишлаб чиқариш-тижорат фирмаси Истамбулдаги «Огуз диш тижорат» фирмаси билан шим тикиб чиқарадиган қўшма корхона барпо этиш тўғрисида келишиб олдилар. Район марказида Ўзбекистон — Туркия тикувчилик фабрикаси қурилиши бошланди.

⊙ Тошкент шаҳар юк транспорти концернига қарашли 2512-автоколонна автомобилчилари гелиоқурилма ўрнатиб уни ишга туширдилар. Бу эса ёз вақтида қозонхонанинг ишини тўхтатиб, кўп харажат қилмай қайноқ сув олиш, тақчил ёнилғини тежаш имконини берди.

⊙ Американинг «Витней трайдинг антерпрайзез» фирмаси билан Қорақалпоғистон ўртасида шартнома имзоланди. Бу фирма Қорақалпоғистон табиий бойликларини излаб топиш ва ўзлаштиришда ёрдамлашади.

⊙ Андижонда «Ғижжаки бобурий» деб аталувчи кичик корхона очилди. Бу корхона халқ ҳунармандчилигини янада ривожлантиришга, қўли гул усталар тайёрлаган нодир буюмларни жаҳон бозорига олиб чиқишга хизмат қилади.

⊙ Ўзбекистон Рассомлар уюшмасининг Кўргазмалар зали витриналаридан бирига 50 дан ортиқ ноёб буюмлар қўйилди. Шаҳноза Мўминованинг шахсий бу кўргазмасидан у тайёрлаган ва ўз фикрлари ҳамда туйғуларини ноёб чинни буюмларида акс эттирган 50 дан ортиқ экспозиция ўрин олган.

ҲАМДЎСТЛИКДА

⊙ Бугун Қозон шаҳрида татарларнинг жаҳон конгресси очилади. Унинг ишида жаҳондаги ҳамма татарларнинг вакилларидан иборат делегатлар қатнашади.

⊙ Қозоғистон парламенти биноси олдида миллий-демократик партиялар ва ҳаракатлар қатнашчиларининг митинги давом этмоқда. Чоршанба куни кечқурун парламентнинг ёпиқ мажлисида майдондаги вазият муҳокама этилди. Унда сўзга чиққан Қозоғистон Президенти Нурсултон Назарбоев барқарорликни сақлаб қолиш учун ҳар қандай чоралардан фойдаланилажаклигини айтди.

ХОРИЖДА

⊙ Индонезия пойтахтидан хабар қилишларича, сиёсат ва савдо-саноат доиралари Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг бу мамлакатга биринчи расмий дўстона ташрифига муштоқ бўлиб турибдилар. У Осиё — Тинч океан минтақаси мамлакатлари бўйлаб қилаётган сафари давомида Корея Республикаси ва Малайзияга ташриф буюрганидан кейин 21 июнь куни бу ерга келади.

МУСТАҚИЛЛИК КУНИ БАЙРАМИГА ТАЙЁРГАРЛИК

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ КЕНГАШИ РАЁСАТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ МУСТАҚИЛЛИК КУНИНИ БАЙРАМ ҚИЛИШГА ТАЙЁРГАРЛИК КЎРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг 1 сентябрни байрам ҳамда дам олиш куни — Ўзбекистон Республикасининг мустақиллик куни деб эълон қилиш тўғрисидаги қарорига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон Республикасининг мустақиллик кунини байрам қилишга тайёргарлик кўриш учун Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Раиси ўртоқ Ш. М. Йўлдошев бошчилигида республика комиссияси тузилсин. 29 кишидан иборат комиссиянинг таркиби тасдиқлансин.

2. Қорақалпоғистон Республикаси Олий Кенгашининг Раёсати, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлари мустақиллик кунига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш юзасидан аниқ тадбирлар ишлаб чиқсинлар ва уни тасдиқласинлар. Тадбирларда халқ сайллари, байрам савдоси уюштириш назарда тутилсин.

Қорақалпоғистон Республикаси Олий Кенгашининг Раёсати, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлари фуқароларнинг истак ва талабларига биноан 1 сентябрь куни Тошкент, Нукус шаҳарларида ва вилоятларнинг марказларида тантанали тадбирлар ўтказсинлар.

3. Ўзбекистон Республикаси Президентига мустақилликнинг бир йиллиги муносабати билан Ўзбекистон Республикаси судлари томонидан ҳукм қилинганларнинг айрим тоифаларига нисбатан умумий афв (амнистия) эълон қилиш имконини қараб чиқиш таклиф этилсин.

4. Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси:

— Республика мустақиллигини қарор топтиришга салмоқли ҳисса қўшган фаол меҳнаткашларни, уруш ва меҳнат фахрийларини моддий ва маънавий рағбатлантиришни назарда тутсин;

— Ўзбекистон Республикасининг мустақиллик кунига бағишлаб кўкракка тақиладиган эсдалик нишонлар ва совға буюмлар чиқарилишини таъминласин.

5. «Халқ сўзи» ва «Народное слово» рўзномалари, телевидение ва радиоэшиттиришлар давлат компанияси мустақиллик кунига бағишланган махсус рукн ва туркум эшиттириш ҳамда кўрсатувлар ташкил этсин. Оммавий ахборот воситаларига республика мустақиллигининг қарор топиши тарихини, унинг янги ички ва ташқи сиёсатини кенг кўламда ёритиб бориш тавсия этилсин.

Олий Кенгаш Раёсати кўп миллатли мустақил Ўзбекистон халқи ҳозирги пайтнинг тарихий аҳамиятини чуқур англаб етади, республика мустақиллигининг бир йиллигини ҳамжиҳат бўлиб, қардошларча дўстлик вазиятида, иқтисодий ва ижтимоий соҳаларда ижобий натижалар билан кутиб олади, деб қатъий ишонч билдирди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Раиси Ш. ЙЎЛДОШЕВ.

Тошкент шаҳри,
1992 йил 17 июнь.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ МУСТАҚИЛЛИК КУНИНИ БАЙРАМ ҚИЛИШГА ТАЙЁРГАРЛИК КЎРИШ ЮЗАСИДАН ТУЗИЛГАН РЕСПУБЛИКА КОМИССИЯСИНИНГ ТАРКИБИ

Йўлдошев Шавкат Муҳиддинович — Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Раиси, комиссия раиси

Ашырбеков Уббиниёз — Қорақалпоғистон Республикаси Олий Кенгашининг Раиси, комиссия Раисининг ўринбосари

Ражабов Раҳим — Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги давлат котиби, комиссия раисининг ўринбосари

Самандаров Эркин — Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари, комиссия раисининг ўринбосари

Фозилбеков Атҳамбек Иброҳимович — Тошкент шаҳар ҳокими, комиссия раисининг ўринбосари

Олимжонов Омон Ҳамидович — Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши котибиятининг бошлиғи, комиссия котиби

КОМИССИЯ АЪЗОЛАРИ:

Абдувосиқов Абдуманноп — Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Қурилиш, архитектура, уй-жой-коммунал хўжалиги ва ободонлаштириш қўмитасининг раиси

Абдураззоқов Убайдулла Аббосович — Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири

Алламуродов Бўри Алламуродович — Ўзбекистон Касаба уюшмалари федерацияси кенгашининг раиси

Алматов Зокиржон Алматович — Ўзбекистон Республикаси ички ишлар вазири

Арзиматов Атҳамжон Сотволдиевич — Ўзбекистон Ёшлар иттифоқининг биринчи котиби

Боқибоев Эркин Жўраевич — Ўзбекистон Республикаси молия вазири

Воҳидов Эркин — Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Ошкоралик масалалари қўмитасининг раиси

Қодиров Пиримқул — Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Миллатлараро муносабатлар, тил ва маданият масалалари қўмитасининг раиси

Қориева Бернора Раҳимовна — Ўзбекистон Театр арбоблари уюшмаси бошқарувининг раиси

Қаюмов Малик Қаюмович — Ўзбекистон Кинематографчилари уюшмаси бошқарувининг биринчи котиби

Мадаминов Салой (Муҳаммад Солиҳ) — «Эрк» демократик партиясининг раиси

Мирқосимов Мираҳмад Мирҳожиевич — Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат назорати қўмитасининг раиси

Муҳаммад Дўст Мурод — Ўзбекистон Миллий ахборот агентлигининг раиси

Назиров Обид — Ўзбекистон Республикаси Физкультура ва спорт қўмитасининг раиси

Расулов Маҳмутжон Мўминович — Ўзбекистон Халқ демократик партияси марказий кенгашининг биринчи котиби

Ризаев Қулаҳмад Тошпўлатович — Тошкент шаҳар соғлиқни сақлаш бош бошқармасининг бошлиғи — Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазирининг ўринбосари

Сайдалиев Сайфулла Давирович — Тошкент вилоятининг ҳокими

Сигедин Виталий Николаевич — Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг бош директори

Ҳабибуллаев Пўлат Қирғизбоевич — Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Халқаро ишлар қўмитасининг раиси

Ҳакимов Зафар Абдуллаевич — Ўзбекистон Республикаси маданият ишлари вазири вазифасини бажарувчи

Хлебушкина Антонина Павловна — Тошкент шаҳридаги 22-болалар уйининг директори

Ҳайитбоев Эркин Қаҳҳорович — Ўзбекистон Республикаси Давлат телерадиокомпаниясининг раиси

Чжен Виктор Анатольевич — Ўзбекистон Республикаси маҳаллий саноат вазири

ЯРИМ ФИНАЛ—САРОБ ЭКАН

БУНДАН уч йил муқаддам бир ақлли одам хоккей бўйича Швеция терма командасининг тренерига, Канада ва АҚШда ўйнаётган швециялик профессионал хоккейчиларни терма командага жалб этмасликни маслаҳат берган. Шу маслаҳатга амал қилган Швеция хоккейчилари кам бўлишгани йўқ. — Улар 5 йилда уч бора жаҳон чемпиони бўлишди.

Афсуски МДҲ бош тренери А. Бишовец худди шундай маслаҳатга қулоқ солмади. Ва чет элда ўйнаб дангасалашган, оғирлашган, илгариги маҳоратига заррача маҳорат қўшилмаган сеvикли ўйинчиларини яна ўз командасига таклиф этди. Охир оқибатда эса... МДҲ— Шотландия ўйини бошиданоқ британияликлар ўз ғалабаларини таъминлашди. 5 ва 17, 83-минутларда Макстей, Макклейр, Макалистр жавобсиз уч тўпни МДҲ дарвозасига киритишди.

Шотландияликларга ютқизгач, МДҲ ярим финалга чиқа олмади. Голландия терма командаси Германияни 3:1 ҳисобида енгди. Энди ярим финалда Швеция — Германия, Голландия — Дания ўйнайдиган бўлишди.

Комил НЕЪМАТОВ.

ШАҲАР ТРАНСПОРТИ МУАММОЛАРИ

● Ўзбекистон аҳолиси бозор иқтисодиётига ўтишнинг муҳим ва айни пайтда машаққатли палласини бошидан кечирмоқда. Муҳими шундаки, бозор иқтисодиёти бирдан-бир тўғри йўл эканлигини жаҳон мамлакатлари тажрибаси яққол кўрсатиб турибди. Машаққатлиси эса тўғри йўлдан юриш осон эмас экан. Биз хаёлий бир жамият эмас, балки ҳисоб-китобли, даромад билан харажат мутаносиблигига асосланган ва айни вақтда инсон яшаши учун қулай бўлган жамият қуришни мақсад қилиб қўйганмиз. Бу йўлдан қайтиш йўқ, буни ҳамма яхши тушунади.

Бозор иқтисодиётининг қонун-қоидаси бўйича ҳар бир хизмат ёки маҳсулот унга сарфланган харажатни тўла қоплаб, шу иш билан шуғулланадиган корхонага озми-кўпми даромад келтириши керак, бўлмаса корхона синади.

Бу борада биз бир мавзу устида тўхталиб ўтмоқчимиз. У ҳам бўлса шаҳар транспорти билан боғлиқ бўлган муаммолардир.

Сўнгги пайтда собиқ Иттифоқ республикаларидан келтирилаётган транспорт воситалари: автобус, метро вагони, троллейбус, трамвайларнинг нархи бир неча баробар ошди. Аниқроғи: битта автобуснинг баҳоси 24 баробар, такси машинасиники эса 81 баробар, бензин — 42 баробар, 1 киловатт электр қуввати 3,7 баробар, 1 дона автомобиль шинаси 21 ярим баробар ошди. Шу сабабли ҳозир бир фуқарони ташиш учун автобус, трамвай, троллейбус ёки метродаги ўртача харажат 2 сўм 64 тийинни ташкил қилмоқда. Хўш, шаҳар транспортида янги баҳолар жорий этилгандан сўнг шундай миқдорда ҳақ тўлаймизми-йўқми?

Республика ҳукумати бу масалани кўриб чиқиб, барча шаҳар транспорт турларидан фойдаланиш ҳақини бир хил — 1 сўм қилиб белгилади. Бу пул транспортга кетадиган сарф-харажатни қопламайди. Ҳар бир фуқаронинг ҳар гал транспортдан фойдаланганi учун давлат бюджетидан яна 1 сўм 64 тийиндан маблағ ажратилади, бўлмаса шаҳар транспорти тўхтаб қолади.

Шаҳар атрофига қатнайдиган транспорт хизматидан фойдаланиш нархи 3,3 баробар оширилди.

Енгил ва маршрутли таксиларда юриш ҳамда аҳолига транспорт хизмати кўрсатиш эркин нархга ўтказилади. Фуқароларнинг манфаати кўзланган ҳолда транспортнинг бу хилидан фойдаланадиган корхоналарнинг рентабеллиги эса 30 фоиздан ошмаслиги қайд этилди.

Россия ва бошқа давлатлар ўзларида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларга эркин нархлар қўймоқда. Бу бозор иқтисодиётига ўтиш жараёнини тезлаштирганi ҳолда аҳоли турмуш даражасини оғирлаштирапти. Лекин бошқа илож йўқ. Шуни таъкидлаш лозимки, бу узоққа чўзилмайди. Россия Президенти ва иқтисодчиларнинг ҳисоб-китобига кўра, бу ҳол ярим ёки бир йил давом этиши мумкин. Шундан сўнг барқарорланиш жараёни бошланиб, нарх-наво пасаяди. Айримларда қачонгача биз Россияга қараб турамиз, бозор иқтисодиётига мустақил давлат сифатида алоҳида ўтишимиз мумкин эмасми, деган савол пайдо бўлар. Шуни таъкидлаш керакки, биз рус «рубли» ҳудудидаги мамлакатлар қаторидамиз. Россиядан шу сўм ҳисобида республика учун зарур бўлган ёнилғи, транспорт, эҳтиёт қисмлар келтирамиз. Шу сабабли у ерда бўлаётган ўзгаришлардан ҳозирча ҳоли бўла олмаймиз. Бу кимнингдир ҳоҳиш-иродаси бўлмай, шу куннинг объектив ҳақиқатидир.

Мавзуга қайтиб, яна шуни айтиш керакки, шаҳар транспортидан фойдаланиш баҳоси 1 сўм бўлганда ҳам унга кетаётган харажатларнинг атиги 65,1 фоизи қопланади, холос. Давлат бюджетидан бу мақсадлар учун йилига яна бир ярим миллиард сўм дотация ажратилади.

Оғир аҳволдан чиқиш мақсадида шу кунда республикадаги нефтни қайта ишлаш заводларини арзон маҳаллий хом ашё билан таъминлаш, шу асосда ўзимизда ёқилғи ишлаб чиқаришни кўпайтириш йўллари қидирилмоқда, транспорт корхоналари аҳоли учун зарур бўлган асбоб-ускуналар ва эҳтиёт қисмларни маҳаллий саноат корхоналарида ишлаб чиқаришга катта эътибор берилмоқда. Бошқа бир қанча тадбирлар ҳам амалга оширилмоқда.

Чет элдан кўп қулайликларга эга бўлган замонавий транспорт воситаларини харид қилиш, бартер йўли билан транспорт воситаларини келтириш бўйича бир қанча вазирликлар ва идораларга ҳукумат томонидан тегишли кўрсатмалар берилди.

Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, илгари имтиёзларга эга бўлган уруш қатнашчилари, байналмилалчи жангчилар, талабалар ва ўқувчилар ҳамда фуқаролар айрим бошқа табақаларининг транспортдан бепул ёки имтиёзли фойдаланиш ҳуқуқлари сақланиб қолади. Республика ҳукумати шу мақсадлар учун 217,3 миллион сўм маблағ ажратишни кўзда тутмоқда.

Ўзбекистон Вазирлар Маҳкамасининг матбуот шўъбаси.

«ОҚШОМ» МУШТАРИЙЛАРИГА!

ШУ ЙИЛНИНГ 15 июнига қадар «Тошкент оқшоми» газетаси учун 1992 йилнинг иккинчи ярмига янгидан обуна уюштирилганлигидан хабарингиз бор, албатта. БИЗ БУГУН РЎЗНОМА УЧУН ОҒИР КЕЗЛАРДА УНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАБ, «ОҚШОМ»НИ ЙИЛНИНГ ИККИНЧИ ЯРМИДА МУНТАЗАМ ЎҚИШ МАҚСАДИДА УНГА ОБУНАНИ РАСМИЙЛАШТИРИБ ҚЎЙГАН МУШТАРИЙЛАРГА ҚИЗҒИН МИННАТДОРЧИЛИК ИЗҲОР ЭТАМИЗ. Лекин масаланинг яна бир иккинчи томонига ҳам Сиз, азиз муштарийларнинг диққатини қаратиб ўтмоқчимиз. Борди-ю, турмуш ташвишлари билан бўлиб, 15 ИЮНГА ҚАДАР ЎЗ СЕВГАН РЎЗНОМАНГИЗГА ОБУНАНИ ҚАЙТАДАН РАСМИЙЛАШТИРИШГА УЛГУРМАГАН БЎЛСАНГИЗ АСЛО АФСУСЛАНМАНГ. Шу кезларда матбуот тарқатиш идораларига бориб ўз ниятингизни амалга оширишингиз мумкин: обуна учун қўшимча ҳақ тўласангиз шу йилнинг август ва шундан кейинги қолган барча ойлари мобайнида «Оқшом» газетаси хонадонингизга ўзи кириб бораверади. **Шу ўринда обуна баҳосини эслатиб ўтмоқчимиз: яъни бир ойга — 32 сўм 50 тийин, уч ойга — 95 сўм ва ҳоказо.**

Эслатиб ўтамиз: «Тошкент оқшоми» савдога чекланган миқдорда чиқади ва унинг чакана савдодаги нархи обунаникидан юқори бўлади.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» ГАЗЕТАСИГА ОБУНА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ БУТУН ҲУДУДИДА ЧЕКЛАНМАГАН МИҚДОРДА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

«Тошкент оқшоми»нинг нашр кўрсаткичи — 64690.

«Тошкент оқшоми»га ёзилишга монелик қилинган тақдирда 33-29-70 телефонига қўнғироқ қилишингиз мумкин.

ШИРИНСЎЗ ЗИЁКОР

ОРАМИЗДА оддий, аммо шарафли касб эгалари ҳам борки, улар ҳақида кундалик матбуотда кам ёзилади. Ана шундайлардан бўлган Дилором Шотурсуновани Эски шаҳарда танимаган газетхон бўлмаса керак. Чунки Дилором опа мана 1970 йилдан бери Эски Жўванинг китоб дўкони олдидаги газета ва журналлар билан савдо қилувчи 191-дўкончада зиё тарқатувчи бўлиб келадилар.

Дилором опа Тошкент районида яшашларига қарамай, ўзлари хизмат қилаётган бу дўкончани эрта тонгданоқ очиб, ўз мижозларини ишга, ўқишга кетаётганларида газеталар билан таъминлашга улгурадилар. Ўз касбининг устаси бўлган бу ширинсухан зиё тарқатувчи Дилором опа ҳали бўёғи қотиб улгурмаган янги газеталарни саралашга бир неча дақиқа сарф қилади, холос. Ўз мижозларининг қимматли вақтларини олмайдилар. Ширинсуханликлари ва газета мухлисларига чаққонлик билан хизмат кўрсатишлари учун ҳам у кишининг мижозлари кўп. Ўз режаларидаги топшириқларни доимо ортиғи билан бажариб келаётганлари учун ҳам Дилором опа Ўзбекистон алоқа вазирлигининг касаба уюшмаси томонидан муносиб тақдирланган.

Абдулла ТОЛИПОВ,
газетхон.

Ф. СП—1

Министерство связи СССР „Союзпечать"

АБОНЕМЕНТ на газету / журнал — 64690 (индекс издания)

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ
(наименование издания)

Количество комплектов:

на 1992 год по месяцам:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Куда ________ (почтовый индекс) ________ (адрес)

Кому ________ (фамилия, инициалы)

ДОСТАВОЧНАЯ КАРТОЧКА

п.в. | место

на газету / журнал — 64690 (индекс издания)

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ
(наименование издания)

Стоимость	подписки	___ руб. ___ коп.	Количество комплектов	
	переадресовки	___ руб. ___ коп.		

на 1992 год по месяцам:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Куда ________ (почтовый индекс) ________ (адрес)

Кому ________ (фамилия, инициалы)

* *Тошкент тарихига янгича назар*

ТУРК ҲОҚОНЛИГИ ЙИЛЛАРИДА

ЭРАМИЗГАЧА бўлган биринчи минг йилликда Ўрта Осиё минтақасидаги воҳаларга эфталитлар, қидорийлар, хионийларнинг кўчманчи қабилалари суқилиб кира бошлайди. Бу давр қулдорлик жамияти таназзулга юз тутаётган, Ўрта Осиёда феодал тузум куртаклаётган пайт эди.

Эрамизнинг V асрида Чоч бирмунча муддат Хитой империясига қарам бўлиб қолади. Кейин у эфталитлар — «Оқ ҳуннулар»га Орол бўйида яшовчи шакллар ва массогетлар авлодларига тобе бўлади. Улар деҳқончилик-чорвачилик билан машғул қабилалар бўлиб, яшаш тарзларида жамоа-уруғчилик анъаналари сақланиб қолган эди.

Эрамизнинг 427 йилидан бошлаб, эфталитлар бутун Ўрта Осиё давлатлари, шу жумладан, Чоч вилоятини ҳам эгаллайди. 484 йилда Эрон сосонийлари эфталитлар билан бўлган жангда қақшатқич зарбага учради, шоҳ Пероз эса ҳалок бўлди. Ушбу ғалаба Чоч мулкларини мустаҳкамлаш, қисқа муддат бўлса ҳам ҳаётни бир меъёрга солишга ёрдам берди. Эфталит ҳукмдорлари ўзларининг маданий-сиёсий ишларида Будда анъаналарини давом эттирдилар. Шу сабаб сон-саноқсиз ибодатхоналар қурилди.

IV—VII асрларда, халқларнинг кўчиб ўтиш даврида Евраосиёнинг этник харитаси тубдан ўзгара бошлайди. Хусусан, шу ҳудудда тил алмашинуви бошланиши оқибатида эронча сўзлашадиган скифлар, сарматлар, шаклар тарих саҳнасидан туша бошладилар. Улар эга бўлган ҳудудлар эса туркий сўзлашадиган халқлар қўл остига ўта бошлади. Бунда ташкил топган турк ҳоқонликлари муҳим вазифа адо этишди.

55 йилда турк саркардаларидан бири Истомий Сирдарё бўйидаги ҳудудларни забт этади. Чоч ҳам қудратли турк ҳоқонлигига қарам бўлиб қолади. Хитойликлар бу қабилаларни тукюйлар — туркутлар деб аташган. Айтишларича бу сўз «дубулға» маъносини берар экан. Лекин тарихчи Лев Гумилевнинг изоҳлашича «тукюй», «матонатли, қудратли» маъноларини берар экан. Турклар IV асрда ташкил топган ҳуннулар гуруҳига мансубдирлар. V асрда улар тақдир тақозоси билан Гаочан тоғларига бориб қоладилар. У ердан Мўғулистон сари суриладилар ва маҳаллий турк тилида сўзлашувчи қабилалар билан қоришиб кетадилар. Бу қабилаларнинг бир хиллари деҳқончилик, бир хили чорвачилик, бошқаси эса савдо-сотиқ билан шуғулланадилар. 552 йилда турклар ҳукмрон жуан ҳоқонлигига қарши қўзғолон кўтарадилар ва ғолиб чиқадилар. Уларнинг саркори Тумин ўзини Илихон («Или дарёсидан келган хон») деб эълон қилади. 554 йилда эса турклар Мағрибга қараб силжий бошладилар. Айни пайтда улар Сосонийлар Эрони билан эфталитларга қарши иттифоқ тузадилар. Турк ҳоқони Синжабҳу Сирдарё бўйларида эфталитлар қўшинини тор-мор қилиб, Парака (Чирчиқ), Самарқанд ва бошқа шаҳарларни забт этади. Охир-оқибатда Тошкент воҳаси Истомийхоннинг ўғли Қора Чиринтуркка бўйсундирилади. Шундай қилиб, VI асрнинг 60-йилларида турк ҳоқонлиги ҳудуди Хитойдан то Волга дарёсигача чўзилиб боради.

VII асрнинг ўрталарида Чочнинг туркий ҳукмдорлари маълум муддат хитойликлар таъсир доирасига тушиб қоладилар, лекин аср охирларида бундан ҳалос бўлишга эришдилар ва яна шаҳарни турк ҳоқонлиги номидан бошқара бошладилар.

Ушбу тарихий давр, яъни турк ҳоқонлиги даврида Тошкент минтақасида, ижтимоий-иқтисодий ўзгаришлар рўй берди: қулдорлик жамияти инқирозга юз тутиб, феодализм мустаҳкамлана борди. Ҳозирги темир йўл шоҳбекати билан ёнма-ён Мингўрик тепалиги ўша даврдаги қадим шаҳарнинг қолдиқларидир. Мингўрик номи Салор соҳилидаги бепоён ўрикзорлардан келиб чиққан. Бу ўрикзорлар XIX асрда ҳам бор эди. Илк қазиш ишлари ҳалокат сабаблари улкан ёнғин бўлганлигини яққол кўрсатди. Шаҳарнинг ўзи эса қадим бино меъморчилигига хос турар жойлар ва саройдан иборат бинолар мажмуасига хос қурилган эди.

Иккинчи қадимий ёдгорлик Юнусобод Оқтепаси (ҳозирги Абразив заводи ёнида) илк феодал даври қасрига ўхшаб кетади. Қаср шаҳарга чўл томонидан кираверишда қад ростлаган. Мудофаа деворлари, жанговар миноралари унинг қанчалар мустаҳкам бўлганидан далолат беради. Оқтепа қўналғасини текширган Тошкент археологик экспедициясининг фикрича, бу тепалик—қаср V асрда тикланган.

Зардўштларнинг маросимларини ҳикоя қилар экан, Беруний «олов уйи»ни эслаб ўтади. Бу ерда ҳар байрамда Митра шарафига диндорлар йиғилишиб ёққа булаб пиширилган нон тановул қилганлар. «Агам» деб номланган байрамда қадим аждодларимиз «Олов уйи»га келиб, ун, ёғ, шаҳардан тайёрланган таом—бўғирсоқ еганлар.

VIII асрга келиб Чоч янада юксалди, йирик савдо-ҳунармандчилик марказига айланди. Сибирь, Хитой, Шарқий Оврупо, Византия билан иқтисодий ва маданий алоқалар ўрнатилди. Бу ҳақда эса келгуси суҳбатимизда батафсил тўхталамиз.

Муборак ЮНУСХЎЖАЕВА,
Георгий НИКИТЕНКО,
тарих фанлари номзодлари.

* *Янги томошалар*

СОҲИБҚИРОННИНГ ИЛК ТАШРИФИ

Амир Темур соҳибқирон ҳазратларига қўйилган тадқиқ тамғаси, ниҳоят, олинди. Ул зоти бобаракот арғумоғини ўйнатиб, сувлуғини чайнатиб, дўстларни қувнатиб, душманларнинг зардасини қайнатиб авлодлари ҳузурига келдилар. Келдилару мардлик, донолик, оқиллик бобида бизга сабоқ бера бошладилар.

Ҳозир пойтахтимиздаги энг катта кўча ҳазрат соҳибқирон номи билан аталди. Унга атаб ҳайкаллар тиклаш ниятидамиз. Шеъриятда буюк бобокалонимиз ҳақида шеърлар, достонлар битилди. Лекин ҳали ул зот саҳнада, экранда ўз ҳаётлари билан рўйи рост чиқмаган эдилар. Бугун шу очиқ жой тўлдирилди: Ҳамза номли ўзбек давлат академик драма театри саҳнасида Асрор Самаднинг инглиз адиби Кристофер Марлонинг «Буюк Темурланг» пьесаси оҳангларида яратилган «Соҳибқирон Темур» драмаси ижро этилди (ҳомий «Нур» ижодий ишлаб чиқариш бирлашмаси) ва томошабинлар ҳукмига ҳавола қилинди.

ТАРИХДАН маълумки, Темур соҳибқирон ғоят ёрқин, лекин ғоят мураккаб шахсдир. Унинг табаррук қиёфасини бадиий асарда, хусусан, саҳнада акс эттириш ниҳоятда мушкуллиги сир эмас. Айтиш мумкин, бу ишни театр ижодий жамоаси деярли уддалаган.

Тўғри, томошада бироз сиқиқлик, баёнчилик борки, бу Кристофер Марлонинг асаридаги қусур деб билмоқ керак. Жуда ҳам қизғин ўтган томоша муҳокамасида турли фикрлар изҳор этилди. Биринчи сўзни муаллифдан бошласак.

⊙ **Асрор САМАД, драматург:** Томоша Марлонинг драмаси асосида яратилган бўлса ҳам, деярли қайта яратилди десак лоф бўлмайди. Мен эътибор берган асосий нарса бу — миллийлик, миллатнинг ғурур масаласи бўлди. Чунки соҳибқирон Темур ўз миллатининг фахри, шу халқ деб, шу юртнинг истиқболи деб яшаган. У қанчалар бадиий пухта, пишиқ бўлди, томошабинлар холис баҳо беришар.

⊙ **Иззат СУЛТОН, драматург:** Неча асрлардан бери, хусусан кейинги 70 йил ичида ё адабиётда, ё саҳнада Темур ҳазратларини кўриш орзусида эдик. Шу орзу ушалди: амир Темур саҳнага чиқди. У қандай яратилганидан қатъи назар муаллифга, театрга катта раҳмат!

Тарих ва бадиий асар ўртасида мувофиқлик ёки номувофиқлик бўлади, албатта. Бадиий асарда энг муҳими давр руҳини кўришимиз керак. Ўйлайманки муаллиф катта қобилият эгаси экан, спектаклни томоша қилиш жараёнида буни сездим.

Томоша Амир Темурнинг «Давр ва халқ менга ўхшаш инсонга муҳтож» сўзлари билан бошланган. Мабодо пьесадаги хатти-ҳаракатлар оқибатида шу сўзлар тўла очилмаса, муаллифдан хафа бўлмаслигимиз керак. Чунки у Марло асаридан чиқиб кетолмаган.

Менга Боязид образи Темурга нисбатан баландроққа ўхшаб туюлди. Саййид Барокани эса сал кеккайтириш кераккa ўхшайди. Яна бир гап: мусиқа ўрнини назаримда шовқин эгаллаб олганга ўхшайди. Ўйлаб кўриш керак. Усмон Қуръони китоб ҳолида эмас, у терига ёзилган. Қолган жузъий камчиликлар яна ишлаш давомида тузатилиб кетади деб ўйлайман.

⊙ **Мамажон РАҲМОНОВ, театршунос:** Ушбу тарихий драма аввалгиларига нисбатан бўшроқ десам, мени тўғри тушунадилар деб ўйлайман. Навоий, Жалолиддин, Мирзо Улуғбек сиймолари эсда қоларли даражада зўр эди. Темур ҳам шулардан кам бўлмаслиги керак.

Аввало драматургга раҳмат. Марло бу асарни жуда ҳам олдин ёзган. У пайтда соҳибқирон Темур ҳақида материаллар жуда ҳам кам эди. Асарни саҳнага қўйган Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби Карим Йўлдошев яхши саҳна ечимларини топган. 2-пардадаги Темур ва Боязиднинг жангга раҳбарлик қилиш саҳнаси фикримга далил. Яна сўнгги кўринишда Темур руҳининг юлдуз бўлиб самога учиши ҳам чиройли саҳна ечими деб биламан. Менимча биз Темурни саҳнада бир томонлама кўрдик. У соҳиби қилич сифатида кўз ўнгимизда намоён бўлди. Ахир у маданият, санъат, ҳунармандларга ҳам ҳомийку! Буни жиддий ўйлаш керак.

Безак хусусида ҳам бир оғиз сўз. Ҳаммаёқни қурол-яроғ босиб кетган. Бу Темурнинг шафқатсизлигига ишорами? Ниятим Темур соҳибқирон саҳнада абадий қолсин!

⊙ **Озод ШАРАФИДДИНОВ, профессор:** Менимча, томошага яна бир саҳна қўшиш керак. Қайсики бу саҳнада Амир Темур ўз ҳаётини ўйласин. Чунки «заминга эгар урган» соҳибқироннинг юрагида орзу-ўйлари бисёр бўлмаганмикин? Ҳеч бўлмаганда Самарқандни саҳнада кўрсатиш зарур. Бусиз мумкин эмас деб ўйлайман.

⊙ **Евгений БЕРЕЗИКОВ, ёзувчи:** Темур — бу уммон. Биз ундан эндигина биринчи косани олдик. Темур нега шунча жангу жадал олиб борди? Унинг қудратли буюк давлати кимга қолди? Томошада шу деталлар ҳам бўлиши жоиз деб ўйлайман.

⊙ **Зафар ҲАКИМОВ, Ўзбекистон Республикаси маданият ишлари вазири:** Темур давлат арбоби сифатида кўринмаяпти. Буни саҳнада ифода этиш керак, албатта. Сўнгра амир Темурнинг вафотини кўрсатиш зарурми? Назаримда, ҳар бир образни янада бўрттириш кераккa ўхшайди...

Сўзга чиққан бошқа нотиқлар ҳам томошадаги катта-кичик камчиликлар хусусида куюнчаклик билан сўзладилар.

Темур образини яратган Ўзбекистон халқ артисти Толиб Каримов, Бибихоним қиёфасини жонлантирган Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Гулчеҳра Жамилова, Султон Боязид ролини ўйнаган Ғайбулла Ҳожиев, Кампир — Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Тўти Юсупова, Амир Бурҳон — Маҳмуд Исмоилов, Амир Саид — Салоҳиддин Зиёмуҳамедов, Чўлпонбегим — Сайёра Юнусовалар ва бошқа ролларни бажарган артистларнинг истеъдодига етарли баҳо берилди. Айни пайтда улар ўз роллари устида яна ҳам кўпроқ тер тўкишга тўғри келиши ҳам таъкидланди.

Темур соҳибқирон тўғрисидаги томоша ҳозир театр репертуарига киритилди. Ўтган кундан бери кенг томошабинлар ҳукмига ҳавола этилди. Истагимиз «Соҳибқирон Темур» саҳнамиз безаги бўлиб, театр саҳнасида доимо қолсин. Бу театр ижодкорларига боғлиқ, албатта. Ўйлаймизки, иқтидорли, истеъдоди тан олинган саҳнамиз усталари буни уддалайдилар.

Темур УБАЙДУЛЛАЕВ.

СУРАТДА: «Соҳибқирон Темур» томошасидан лавҳа. Темур сиймосида Толиб Каримов.

Содиқ Маҳкамов сурати.

* *Акс садо*

«БУЮКЛАРГА БУЮКОНА ЭҲТИРОМ ЗАРУР!»

ПРОФЕССОР Малик Муродов ва Тошкент шаҳар Ҳокими ижроия маҳкамаси қошидаги Атамалар комиссиясининг масъул котиби Дилмурод Саидов «Буюкларга буюкона эҳтиром зарур!» мақоласида («Тошкент оқшоми», 1992 йил 9 июнь) жуда муҳим таклифни кўпнинг кенгашига тақдим этишган. Дарҳақиқат, Марказий хиёбоннинг кўрки улуғ соҳибқирон Амир Темурга бўлган эътибор билан уйғунлашмоғи даркор. Илгари рўзномамизда кўпчилик Темур бобомизга ёдгорлик Мустақиллик майдонида бўлишини истаган эди. Менимча, бош майдонга фақат озодлик ва мустақилликка хос бўлган рамзийлик ярашади. Шахсга боғлиқ ёдгорликлар айни хиёбонларда, катта чорраҳа, майдонларга мос тушади. Шунинг учун мен Амир Темурга ёдгорлик учун танланган жойни жуда маъқул деб биламан. Айни шу атрофдаги собиқ Энгельс (Амир Темур) кўчасининг бошланиши ҳам масалани тўлиқ ойдинлаштиради.

Шаҳар Ҳокими ижроия маҳкамаси бу таклифни қўллаб, энг яхши ижодкорлар учун бўлажак лойиҳа учун кўрик ўтказади, деб ўйлайман. Албатта бу хайрли иш катта маблағни талаб қилади. Мақола муаллифлари таъкидлаганидек маблағни Амир Темур номидаги корхона, жамоа хўжаликлари, хусусий банк ва жамғармалар ҳисобидан, қолаверса айрим шахслар ҳисобидан амалга оширилиши тўғри бўларди. Бунинг учун республикамизнинг етук зиёлилари ва корчалонлари хайрли ташаббус билан чиқишлари айни муддаодир.

Тўғри, ҳозирги танг аҳволда бу ишлар кимга керак, деб ўйловчилар ҳам йўқ эмас. Бироқ ҳар қандай танглиқдан кўра, маънавий инқироз миллат келажагига путур етказиши мумкин. Шу боис бу ишга ҳеч иккиланмай киришавериш даркор. Зотан, Темур бобомиз ҳар қандай аҳволда ҳам қурилиш, санъатга зўр эътибор берганлар.

Шаҳар марказидаги ўзгаришлардан мамнун бўлган ҳолда, мен яна бир таклифни Атамашунослик комиссияси эътиборига ҳавола этмоқчиман. Маълумки, XX аср турк халқларининг фахри, ватандошимиз, ёзувчи, давлат арбоби, ҳарбий саркарда Алихон Тўра Соғуний (Шокиров) хотирасини ҳам муносиб ўрнига қўйишимиз зарур. Гарчанд бу буюк инсонни халқимиз тарихи, Ислом илмига қўшган улкан ҳиссаси бебаҳо бўлса ҳам, биз у киши хизмати олдида бурчлимиз. Яқинда ойнаи жаҳондаги кўрсатувларда атоқли зиёлиларимиз Соғуний миллатимиз фахри деб аташди. Шундай экан «Темур тузуклари»ни қайта халқимизга берган бундай инсонни унутмаслигимиз керак. Менимча, бу билан Шарқий туркистонлик биродарларимизни ҳам хушнуд этамиз. Чунки маршал Алихон Соғуний бу халқларнинг миллий қаҳрамони, жумҳурраиси ҳисобланади.

Халқимиз ҳақли равишда яна бир неча марказий кўчаларни муносиб қайта номланишини истаётгани сир эмас. Пойтахтимиздаги кўчалардан бирига Соғуний номи берилса айни муддао бўларди.

Бахтиёр КАРИМОВ,
муаллим.

* *Бу—қизиқ*

КЎРГАЗМАДА — «ШИША ОДАМ»

ГЎЗАЛ Тошкент музейлар шаҳри янглиғ кўпчилик эътиборини ўзига тортиб келмоқда. Пойтахтимизнинг Мирзо Улуғбек районида жойлашган Қ. Зоиров номли музей ҳам бой экспонатлари билан ажралиб туради.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигига қарашли мазкур даргоҳ томоша залларига қўйилган экспонатлар орасида хориждан олиб келинганлари анчагина. «Шиша одам» деб аталган макетни олмониялик илм-фан аҳллари тортиқ қилишди.

Ушбу экспонатнинг эътиборга сазовор томони шундаки, макет айланиб туради. Шу ҳаракатланиш давомида томошабин кўз олдида одам анатомиясига оид деярли барча кўриниш жараёни намоён бўлади.

Акбар АЛИЕВ.

* *Одамлар ва тақдирлар*

ОТА РУҲИ КЕЛГАН ХОНАДОН

АБДУЛЛА ака Улуғ Ватан урушига жўнаб кетганда ўғли Комилжон олти ойлик гўдак эди. Марҳамат ая умр йўлдошини фронтга кузатар экан, кўзида ёш билан оқ йўл тилаб қолди. Аммо бешафқат ҳаёт ўз ҳукмини ўтказди. Абдулла ака дастлабки пайтларда Сталинград остонасида жангга киргани, фашистларнинг боплаб таъзирини беришаётгани ҳақида ёзиб турди. Аммо кейин хат келмай қолди.

— Онам уруш тугаб, отамнинг бедарак йўқолганлиги тўғрисида хабар олганимиздан кейин ҳам умидларини узмадилар, — дейди ҳозирги кунда «Орзу» ишлаб чиқариш бирлашмасида бўлим бошлиғи бўлиб ишлаётган Комилжон ака Солиҳов. — У киши доим: «Болам, назаримда худди даданг тирикдек, остонадан кириб келаётгандек туюлаверади, ажаб эмас дийдор кўришсак», дердилар. Шу зайилда ойлар, йиллар ўтаверди. Онам 1976 йилда вафот этдилар. Кейин эса..

Комилжон аканинг тўнғич фарзанди Улуғбек ёш ишбилармонлардан биридир. У шу йил Ғалаба байрами арафасида ёзув машинкаси келтириш мақсадида Волгоград ва Воронеж шаҳарларига борди. Мамай Қўрғони яқинидаги меҳмонхонада яшаётганда буваси ёдига тушиб, музейларни айланишга қарор қилади. Шунда тарихий музейга қўйилган 24 та байроқнинг бирида бувасининг исм-фамилияси, хизмат қилган қисми ва бошқа маълумотлар ёзилганини кўриб қолади. У 1942 йилда вафот этган экан. Музей ходимлари ҳалок бўлган жангчиларнинг фақат ҳужжатлари борлари қайд этилгани, бедарак йўқолганлар бу рўйхатга киритилмаганлигини айтишди. Шундан сўнг Улуғбек бувасининг ҳокидан Тошкентга келтирди.

— Отамдан қачондир дарак топишимизга ишонган эдик, — деди Комилжон ака суҳбатни давом эттириб. — Инсон ҳар доим умид билан яшаши кераклигига яна бир бор ишонч ҳосил қилдим. У кишининг ҳоки «Заҳариқ» қабристонидаги хилхонамизга қўйилди. Яқин келажакда отам жанг қилган жойларни зиёрат қилиш ниятимиз бор.

Комилжон аканинг онласи истиқомат қилаётган Шайхонтоҳур районидаги «Ҳумдон» маҳалласининг аҳли 51 йиллик жудоликдан сўнг ота руҳи кириб келган хонадонга ташриф буюриб, кўнгил сўрамоқдалар.

Саъдулла ШОДИЕВ.

* *21 июнь—Тиббиёт ходимлари куни*

САЛОМАТЛИК МАРКАЗИ ТАЪМИРЛАНДИ

ШАҲРИМИЗ тиббиёт ходимлари яна бир қувончли воқеанинг шоҳиди бўлишди. Тиббиёт ходимлари куни арафасида тўла таъмирлаш ишлари тугалланган шаҳар саломатлик марказининг очилиш маросими бўлиб ўтди. Мазкур марказ 1959 йилда ташкил этилган бўлиб, «Санитария-оқартув уйи» деб юритиларди. 1989 йили эса унга Тошкент шаҳар саломатлик маркази деган ном берилди.

Бу муассасани шаҳримиз тиббиётининг уриб турган юраги дейишади. Чунки қаерда, қайси касаллик авж олаётгани, аҳолининг қайси табақаси қандай тиббий ёрдамга кўпроқ муҳтожлиги, шунингдек шаҳримиз шифохона ва касалхоналаридаги мавжуд шарт-шароитлар ана шу ерда ўрганилади, шунга кўра зарурий чора-тадбирлар кўрилади. Айниқса аҳоли ўртасида соғлиқни сақлаш борасида тарғибот-ташвиқот ишларини олиб бориш, оммавий ахборот воситалари орқали чиқишлар марказнинг асосий фаолияти ҳисобланади. Шу йилнинг ўтган беш ойи мобайнида шаҳар аҳолиси саломатлигини сақлаш йўлида бир қанча кинофильмлар намойиш этилди, маърузалар ўқилди. Ойнаи жаҳон орқали 40 та кўрсатув, радиода 50 га яқин эшиттиришлар эфирга чиқди. Рўзномаларда эса чоп этилган 100 дан ортиқ мақолалар соғлиқни асрашга бағишланди.

— Иқтисодий қийинчилик кезларида, — дейди марказ бош шифокори Мамлакат Муҳамедова, — катта маблағ сарфлаб, муҳташам кошона даражасигача таъмирлаш қанчалар мушкул иш эканлиги барчага аён. Шунга қарамай бу ишга етарли маблағ ажратилди. Бунинг учун шу ишга бош қўшган барча мутасаддиларга ўз миннатдорчилигимизни билдирмоқчимиз.

Марказнинг очилиш маросимида Тошкент шаҳар Ҳокимининг ўринбосари Карим Расулов, Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирининг ўринбосари, Тошкент шаҳар соғлиқни сақлаш бош бошқармасининг бошлиғи Қулаҳмад Ризаев, Мирзо Улуғбек райони ҳокими Шавкат Мирзиёев, Ўзбекистон халқ шоири Пўлат Мўмин, тиббиётга катта ҳисса қўшган фахрийлар ҳамда шаҳримиз тиббий муассасалари ходимлари иштирок этишди.

Абдумалик АБДУРАҲМОНОВ.

СУРАТЛАРДА: марказнинг ташқи кўриниши; йиғилиш иштирокчилари.

Рустам Шарипов суратлари.

ҲУРМАТЛИ МУШТАРИЙЛАР!
ОБУНА ВАРАҚАСИНИ БЕХАТО ТЎЛҒАЗИШГА ҲАРАКАТ ҚИЛИНГ!

Агар обуна «Матбуот уюшмаси» агентлигида расмийлаштирилган бўлса, касса аппаратининг муҳри, алоқа бўлимларида расмийлаштирилганда эса тақвим штемпели, албатта, бўлиши керак.

Бу ҳолда обуначиларга абонемент билан бирга пул қабул қилинганлиги ҳақида квитанция берилади.

АЗИЗ ОБУНАЧИ ЎРТОҚЛАР!

Рўзнома ва ойномаларга обуна варақчасини сиёҳли ручкаларда хатосиз, сўзларни қисқартирмасдан ва тушунарли қилиб тўлғазинг.

Обуначи ўз турар жой манзилгоҳи, насаби, исми ва отасининг исмини аниқ ёзиши талаб этилади.

Обуна варақчасидаги «ПВ-Жойи» деган ёзувли катакларни алоқа бўлинмалари ва «Матбуот уюшмаси» агентликлари ходимлари тўлғазади.

ҚАРИЯЛАР УЧУН

Тошкент шаҳар соғлиқни сақлаш бош бошқармаси ташаббуси билан тиббиёт ходимлари куни арафасида 1-шаҳар клиник касалхонасида шаҳар Қизил Ярим Ой жамиятининг тасарруфидаги ёлғиз бемор ва ногирон кексаларни даволаш хонаси очилди.

СУРАТДА: бўлим мудири М. Ҳасанхўжаева ва Қизил Ярим Ой жамияти тиббий ҳамшираси Ш. Қурбонова бемор аёлга муолажа қилишяпти.

Андрей Пишненко сурати.

* Ўзбекистон ва жаҳон

КОРЕЯ БИЛАН БИРГАЛИКДА

КОРЕЯ киночилиги расман ўзининг илк қадамларини 1921 йилдан бошлади. Шу йили Корея киносининг кўзга кўринган намояндаларидан бири Юн Бэннам ўзининг биринчи бадиий фильми «Ой гувоҳлигида қасам»ни суратга олди. Шундан кейин у Пусан шаҳрида фаолият кўрсатаётган «Пусан Чосон Кинема» студиясида 1924 йилда иккинчи бадиий фильм «Биринчи»ни суратга олди. Яна бир машҳур корейс киноактёри ва режиссёри На Унгю «Арирон» бадиий фильмини яратди. 1928 йилда эса «Муҳаббат ахтариб» фильми катта муваффақият қозонди.

Тарихдан маълумки, Корея кўп йиллар давомида япон милитаристларининг асоратида бўлди. 1948 йилда Совет Армияси Шимолий Кореяни япон босқинчиларидан озод қилди. 1935 йилдан бошлаб таъқиқланган корейс бадиий фильмлари яна экранларда намойиш этила бошланди. 1948 йилда Корея Шимолий ва Жанубий Кореяларга ажралиб кетди. Жанубий Кореянинг пойтахти Сеул шаҳрида ҳозирги кунда ўндан зиёд киностудиялар иш олиб бормоқда. Улар ишлаб чиқарган фильмлар орасида «Расвои раддибало тун», «Ажойиб киши» бадиий фильмлари жаҳон экранларида кенг намойиш этилди. Афсуски, Жанубий Корея киночилиги ҳақида ортиқ бирор нарса дейишнинг иложи йўқ. Чунки бу давлат маданияти қанчалар кўп тараққий этгани билан бизнинг алоқамиз яхши йўлга қўйилмаган эди.

Ўтган йилларда собиқ СССР билан Корея ҳамкорликда яратган «Нажот қирғоғи» бадиий фильми, айниқса, диққатга сазовордир.

1905 йил рус-япон уруши кетаётган пайт. «Светлана» кемаси Корея қирғоғида талафот кўради. Унинг қандайдир мўъжиза билан омон қолган беш аъзоси Россия чегарасини топиш ниятида нотаниш корейс қишлоғига кириб келади. Улар билан бирга шу қишлоққа Харата бошчилигидаги япон қароқчилари ҳам қадам қўядилар. Қароқчиларнинг нияти тарихий сағаналардаги қимматбаҳо осори-атиқаларни тунаш эди. Аммо шубҳа биринчи бўлиб бегона ирқ вакиллари — рус денгизчиларига тушади. Ҳамма тўполон ана шундан кейин бошланади.

Агар соҳибжамол Борамэ бўлмаганида русларнинг ҳолига вой эди. Унинг отаси бир пайтлар ноҳақ айбланган ва оиласи билан ўрмонга қувилган эди. Ота қизига болалигидан таэквандо кураши усулини ўргатади. Қиз кучли, қўрқмас бўлиб вояга етади. Унинг бир ўзи ўнта йигитга бас кела оларди...

Борамэ ролида таэквандо спорти бўйича жаҳон чемпиони Ли Соль Хи суратга тушган.

Умид қиламизки, Жанубий Корея ва Ўзбекистон киночилари ҳамкорликда ишласалар, бадиий пухта янги-янги киноленталар яратилса ажаб эмас.

Шаҳло ФАЙЗИЕВА.

СУРАТДА: «Нажот қирғоғи» фильмидан лавҳа.

СЎЗЛАРИ НАФИС ВА ЎЙНОҚИ

● Корейс адабиёти, хусусан, шеърияти қадимдан сўзининг нафислиги, ўйноқилиги билан ихлосмандларни ўзига жалб этиб келади. Корейс классик адабиёти анъаналари ҳозирги замон шеърияти оҳанглари билан уйғун, омухта бўлиб кетганки, бу Те Ги Чен, Ден Мон Су, Ли Ден Гу каби шоирларнинг жаҳонда шуҳрат таратишига омил бўлди.

Юн Сон ДО

БЕШ ДЎСТ

Менинг дўстим унча кўп
эмас:
Қарағай-у, қоя ва дарё.
Осмонга ой чиққанда эса,
Бахтим порлар яна бебаҳо.
Ҳа, ишонинг, булардан
бошқа
Дўст керакмас менга
мутлақо.

* * *

Булут ранги гўзал, дедилар,
Баъзан у ҳам бўлади қора.
Ел нафаси шаффоф
дедилар,
Аммо у ҳам эсмас, начора.
Бу оламда фақат битта сув
Оқаверар гўзал, дилпора.

* * *

Иссиқ бўлса — гуллар
очилар,
Совуқ бўлса — тўкилар
албат.
Эй қарағай, не сабаб
сенга —
Қиров, бўрон сололмас
ваҳшат!
Ҳа, биламан; бақувват
илдизинг
Ер бағрига сингганди́р
абад!

Ян Мен МУН

КАРВОНЛАР

Мана қишлоқ кўчаси,
Дарахтзор икки ёни, —
Хурсанд борар деҳқонлар.
Куйлашиб «Янсандо»ни
Байрамдай қўшиқ янгроқ,
Ҳур меҳнатни мадҳ этар,
Давлат омборларига
Корейслар гуруч элтар.
Меҳнат завқин эгаси —
Билан бирга сургандай,
Ҳўкизлар аравани
Тортиб борар ҳоримай.
Ҳар эшикнинг олдида
Яшнар ораста гуллар.
Оналарнинг қўлида
Кулар қизлар, ўғиллар.
Кети узилмай борар,
Карвон ортидан карвон.
Фаровонлик келди, деб
Барча халқ бирдай шодмон.
Мана қишлоқ кўчаси,
Дарахтдир икки ёни, —
Шодланишар деҳқонлар,
Куйлашар «Янсандо»ни.

* Яхшиларга эргашсак

Қўша қариш бахти

ҚЎША қаринглар!

Айтилган ушбу ниятда қанчадан қанча маъно бор! Умрнинг эллик, олтмиш, олтмиш беш йилини бирга ўтказиш, фарзандларни улғайтириш азобу ташвишларини бирга тотиш, биргаликда уларнинг роҳатини кўриш... Инсоният пайдо бўлганидан бери ушбу ният ўз тақдир ипларини боғлаб, бир ёстиққа бош қўйганларни барчасининг юрагида ёниб туради.

Отахоннинг ёки ёши бир ерга бориб қолган онахоннинг ўз жуфтини эслаб, оҳ чекишидан ёмони йўқ. Бир-бирига бир луқма ошни, шафтолининг бир палласини, ёғлиққина патирнинг бир бурдасини чолига ёки кампирига илиниб, кутиб ўтиришнинг лаззатидан ҳам яхши лаззат йўқ.

Шаҳримизнинг Мирзо Улуғбек районидаги Шукур Бурҳонов маҳалласида яшовчи Миряҳё ота билан Умринисса аяни кўрганимда шу фикрлар хаёлимдан кечди. Тўкин дастурхон, тўрда ўтирган нуроний отахон, юз-кўзидан ажиб бир муҳаббат шуълаланиб турган онахонни тасаввур қилинг. Ушбу дастурхон файзи, хонадон чиройи, фарзандлар бахти шу эмасми ахир!

— Яхши ният қилган, ҳалол меҳнат қилган киши борки, Аллоҳ уларни дилидаги орзуларига етказади. Умрим деҳқончилик билан ўтди. Ҳали ҳануз бир коса ошни ўзим, бошимни буркаб еганим йўқ. Кўзим эшикда, биронта яхши ниятли меҳмон келсаю, мен топган-тутганимни у билан баҳам кўрсам.

— Шу одат менга ҳам «юққан», — деди Умринисса ая, — кеч бўлди икки кўзим эшикда. Овқат сўзишни пайсалга солавераман.

Миряҳё ота жилмайди. Ким билсин, «Қизил аъзамат», кейинчалик Каганович номли жамоа хўжалиги далаларида қолган ёшлигини эсладимикан? Ёки ҳозирликда саксондан ўтган чолкампирга ўттизга яқин набира ато этиб, бахтиёр яшаётган тўрт қиз, уч ўғилнинг бахтини, камолини кўрганининг шукронасими бу жилмайиш? Ёки Улуғ Ватан муҳорабаси оловларидан омон қайтгани, кечган ҳалол умрига шукроналикми?..

Қўша қариш!

Ушбу бахтга эришган табаррук бу отахону онахондан сўранг, улар, албатта, бир сўзни такрорлашади:

— Отамиз Мирюсуф қори доим менга уқтирувчи эди... қаерда ишласанг ҳам, ким бўлсанг ҳам инсофни унутма. Ҳамма адолатнинг боши — инсоф. Инсоф булоғинг қуридими — тамом, инсонлигинг ҳам қурийди. Ёшимиз шунчага келиб ҳам ҳали бу насиҳатни бажармаган кунимиз йўқ...

Ўзи ҳалол яшаш, пок умр кечириш барча отахон, онахонларимизнинг турмуш тарзи бўлса керак. Мен бу яшаш тарзининг давомини Миряҳё ота ва Умринисса аянинг фарзандлари, хусусан қизи Турғуной ва куёви Абдумалик, ўғли Миртоҳир ва келини Маҳфузахон, қизлари Машкурахон, Инобатхон, ўғиллари Мирвоҳид ва Мирмаҳмудларнинг хонадонларида кўрдим. Ота зиёратига келган Машкурахоннинг тўнғич, отанинг олтинчи невара келини Дилбархоннинг чеҳрасида шу хонадон удумларига вафо, садоқат туйғуларини илғадим.

Қўша қариш!

Ушбу бахтга ҳаммамизни муяссар қилсин.

Миряҳё ота дуо қилганида:

— Барчанинг иймонидан айирмасин, яхши кунлар, яхши фарзандлари пешонасига сиғсин, яхши ниятлари рўёбга чиқсин. Кимки инсоф, диёнат билан яшаса, ҳалол меҳнат қилса, шунинг мевасини кўрсин! — дея фотиҳа тортди.

Илоҳи шундай бўлсин!

Турсун АБДУЛЛАЕВ.

СУРАТДА: қўша қариган Миряҳё ота ва Умринисса ая.

Рустам Шарипов сурати.

* Ранг-баранг олам

АГАР СОҒ ҚОЛСА...

НОРМАНДИЯНИНГ юқори қувватли электр ўтказилган симёғочларига шундай огоҳлантириш хати битилган эди: «Юқори қувватли электр симларига тегиш қатъиян ман этилади, чунки бу, шубҳасиз, кишини тил торттирмай ўлдиради. Қоидани бузган кишилар бир ярим ой қамоқ жазосига ҳукм этиладилар!».

ШОХСИЗ СИГИР

БИР замонлар қорамолларнинг шохи душмандан ўзини ҳимоя қилиш учун қурол воситасини ўтаган. Ҳозир эса шохнинг фойдасидан зиёни кўп. Масалан, шох қорамол саломатлигига зиён келтирар экан. Шунинг учун олимлар олти кунлик бузоқларнинг шохини қирқиб ташлаш керак, дейишмоқда. Бунга сабаб шохнинг ўсишига кетадиган анчагина озиқа моддалар, айниқса қимматли оқсил моддаси энди организмнинг ўсишига сарфланади.

Тўпловчи:
Шоҳида ФАТТОҲОВА.

● Урф-одатлар ҳар бир халқни ўзга халқлардан фарқловчи омиллардан биридир. Бу борада ҳинд халқининг ўзига хос турмуш тарзи, маданий-маиший жиҳатлари кўпчиликни қизиқтиради. Айниқса ҳинд аёлларининг одат-амаллари, хислатлари ёзишга арзигулик мақомга эга.

Аслида аёлларнинг гўзаллиги ҳақида турли фикр-мулоҳазалар мавжуд. Кўпчилик гўзаллик қоматда, ҳусnда дейди. Ҳинд аёллари қоматда ҳам, латофатда ҳам, одобда, муомалада ҳам гўзалдирлар. Улар одобсизлик, ҳаёсизлик, тантиқлик ва сатанглик нималигини билишмайди.

Аввало ҳинд аёллари жуда ҳам меҳнаткаш бўладилар. Улар одатда ерда ўтирадилар, бинобарин юмуш тақозоси билан кунига бир неча юз маротаба ўтириб туришга тўғри келади. Ҳинд аёллари юкларни (масалан сув келтирадиган кўза ва хумларни), фарзандларини (уч ёшга тўлгунча) ёнбошларида кўтарадилар. Хусусан қишлоқларда сувларни қизлар, аёллар келтирадилар. Мутахассисларнинг таъкидлашича, ёнбошда кўза ёки фарзанд кўтариш хипчабел ва нозикбадан бўлишнинг асосий сабабларидан биридир. Шундан бўлса керак ҳинд аёллари ўта назокатли ва хиром билан юрадилар. Ғарбий Оврупо ва Америкадаги айрим профессионал артистларгина ҳинд аёлларига ўхшаш назокат ва хиром билан юра олишлари мумкин экан.

Ҳинд аёлларидаги назокат ва хиром билан юриш балки сарийнинг хислатидир. Сарий Ҳиндистондаги аёлларнинг асосий либоси. Уни баданга мослаб, чиройли қилиб ўрай билиш муайян маҳорат талаб қилади. Сарийни ихчам, бежирим, этаги ерга тегар-тегмас қилиб ўрай олган аёл ўзгалар эътиборини ўзига тортади, назокатли ва жозибали кўринади. Овруполи аёллар бошдан оёқ ҳарир ипакли кийимга ўралган бўлса ҳам, баланд ва ингичка пошналик оёқ кийим кийса ҳам ҳиндлардек нозик юролмайдилар.

Ҳинд аёлларининг сочлари ҳам мафтункордир. Белига, тақимига тушиб турадиган, тим қора сочларини ўриб, орқага ташлаб юриш кимларга маъқул тушмайди, дейсиз. Ҳинд қизлари сочларини ювиш олдидан махсус мой билан мойлаб турадилар. Мойлашда ифор ҳидли бодом, норжил ёнғоғи, атиргул ва сандал мойларидан фойдаланадилар. Сочларини бақувват қилиш учун хина ишлатадилар.

Ҳинд аёлларида пешонага хол қўйиш одати борлиги барчага маълум. Пешонадаги хол турли шаклда; бодом, томчисимон, нуқтали ва гардишсимон бўлиши мумкин. Холнинг ранги қизил, қора, яшил, гунафша ва олтинсимон бўлиши табиий. Хол қўймаслик нуқсон ёки бирор иллат, мотам белгиси ҳисобланади. Турмушга чиқмаган қизлар ҳам хол қўйиши мумкин, аммо шарт эмас.

Байрам кезларида аёллар қўл ва оёқларининг кафтини бўяйдилар.

Ҳинд аёллари безаклар, зебу зийнат ва заргарлик буюмларини яхши кўрадилар. Узук, оёқузук, зирак, булоқи, марварид, маржон ва бошқа тақинчоқлар уларнинг доимий ҳамроҳидир. Айрим тақинчоқлар авлоддан-авлодга ёдгорлик тарзида ўтиб боради. Қизлар қулоғи ва бурунларини ёшлигиданоқ тешиб, ип ўтказиб қўядилар.

* Элатлар, одатлар...

САРИЙ ЎРАГАН ХИПЧАБЕЛ

Аёллар бадавлат бўлса қимматбаҳо, камбағал бўлса арзон, айни вақтда кўпроқ тақинчоқ тақади. Ҳатто мол боққанларида ҳам, тезак терганларида ҳам, идиш-товоқ ювганларида ҳам, шоли оқлаганларида, болаларини ювинтирганларида ҳам — кеча-ю кундуз билакузукни тарк этмайдилар. Улар билакузуксиз турмушга чиқишмайди.

Ҳинд аёллари эрларига ўта садоқатли бўлиб, бутун вужуди билан уларнинг измига бўйсуниб ҳаёт кечирадилар. Аёлнинг ўз эри барча эркаклар султони ҳисобланади.

Ҳиндистон аёллари фақат ўз эрлари учун яхши, ораста кийинадилар. Улар эрлари учун, уларнинг кўнглини хуш этиш учун ашула айтишни, рақсга тушишни ўрганадилар. Оилада эр саломат бўлсагина аёл саломат, эр хурсанд бўлсагина аёл хурсанд. Эр садоқатли, оқибатли бўлса, аёл учун бундан бошқа бахт йўқ.

Ҳиндистонда никоҳ маросими бошқа ҳалқларникидан кескин фарқ қилади. Анъанага кўра қиз томон куёв қидиради. Куёв томон эса қалин талаб қилади. Ҳинд қизи тангри насиб этган, ота-онаси лойиқ топган эрга турмушга чиқади. У ёшлигидан тақдир насиб этган эркакни орзиқиб кутади. Эр унинг учун бутун ҳаёт, ердаги тангри ҳисобланади. Ҳиндлар таъбири бўйича аёл эридан кейин ўз шахсини, инсонийлигини йўқотади.

Ҳинд қизларининг бурнига тақилган булоқиси, бўйнидаги маржон унинг турмушга чиққанлиги, бутун вужудини эрига бағишлаганлигидан далолат беради.

Миротиқ
МИРАБДУЛЛА ўғли.

⊙ Х-XI асрларда Хоразмда яшаган улуғ мутафаккир олим Абу-Райҳон Беруний Шарқ ва Ғарб ўрта асрлар фани тарихида энг фахрли ўринлардан бирини эгаллайди. Унинг ижодий фаолияти барқ уриб гуллаган XI асрнинг биринчи ярмини тамоман ҳақли равишда «Беруний даври» деб аташ мумкин. Беруний инсоният билимлари хазинасига жуда қимматли ва ҳар тарафлама ҳисса қўшган. У фақат осмон сирлари билан шуғулланмасдан, ер ўзида бекитган бойликларни ўрганиш билан ҳам қизиққан. Фалакиёт илмидан ташқари, минералогия, жўғрофия, геометрия фанлари ҳам олимнинг диққатини ўзига жалб этган.

Алломаларимиз ҳаётидан

⊙ Улуғ олим, шоир ва файласуф Абу Али ибн Синонинг жаҳон фани ва маданиятига қўшган ҳиссаси бебаҳодир. У 300 дан ортиқ илмий асар ёзди. Тиббиётга бағишланган беш жилдлик «Ал-қонун фи тиб» китоби қадимги ва ўрта аср тиб фани тараққиётининг энг олий меваси ҳисобланади. Бу асар ўша даврда тезда лотин тилига таржима қилиниб, бир неча юз йиллар давомида Шарқ ва Ғарбда мукаммал тил дарслиги бўлди.

⊙ Дунёвий фикрларнинг ривожланиши ва илм-фан тараққиётига катта эътибор берган буюк олимлардан бири Улуғбек ҳисобланади. Улуғбек астрономик мактабининг эришган муваффақиятлари жаҳон фани хазинасида муҳим ўрин тутади. Бу мактабнинг кўп йиллик самарали меҳнат натижаси «Янги астрономик кузатишлар жадваллари» номи билан машҳурдир.

⊙ Етук олим, астроном ва географ Аҳмад Фарғоний ўтмишдаги фан ва халқлар тарихида энг эътиборли ўринлардан бирини эгаллайди. У ер думалоқлигини шундай далиллар билан исботладики, бу далиллар ўз илмий қимматини ҳали ҳам йўқотган эмас. Фарғоний астрономия илм-фан учун хизмат қилиши лозимлигини тушунган, юнон олимларининг астрономия, жўғрофия ва математика фани соҳасидаги асарларини ўрганган, ўзи ҳам қатор амалий кузатишлар асосида астрономия, жўғрофия, геодезия ва математика фанларига бевосита даҳлдор бўлган асарлар яратган фарғоналик ўзбек олимидир.

Шавкат САЪДИЕВ
тайёрлади.

* Ҳар тўғрида

ГЕРМАНИЯ. «Само сари қадам ташлаётган одам» — америкалик ҳайкалтарош Жонатан Боровскийнинг Кассель шаҳридаги халқаро бадиий кўргазмага қўйган навбатдаги ишларидан бири шундай деб номланади.

СУРАТДА: Жонатан Боровскийнинг «Само сари қадам ташлаётган одам» асари.

ҲАЁТДА ақл бовар қилмайдиган мўъжизалар рўй бераётганлигини кўриб ҳайратланаркансан киши. Ишонасизми, йўқми, лекин сиз суратда кўриб турган 32 ёшли филиппинлик йигит Карло ҳомиладор. Шифокорлар унинг қорнида 6 ойлик бола нормал ривожланаётганлигини исботладилар. Карло эркак киши бўлса, она бўлишини истайди. Аммо мамлакат қонун-қоидалари бунга йўл қўймайди.

* Ўзбек адиблари—«Оқшом» учун

Мухтор Худойқул ўғли ЖАЛОЙИРИЙ

ҚАҚНУС ҚУШ— ҲАМИША ТИРИК

(Ривоятлар ва ҳикоятлар)

МУАЛЛИФДАН:

ЯҚИНДА мен ёзувхонамдаги китоб жавонимни қайтадан тартибга келтирдим. Неча йиллардан бери жавоннинг энг юқори токчасини банд қилиб ётган марксизм-ленинизмга оид қизил муқовали семиз-семиз китоблар у ерни бўшатиб, ертўладан жой олишди. Уларнинг ўрнини «Қуръони карим», «Тахвид», «Шамоили Муҳаммадийя», «Қисасул — анбиё», «Шажараи турк», «Темур тузуклари», «Темурнома», «Самария» ва бошқа табаррук асарлар, ҳазрат Навоий, Бедил, Умар Ҳайём, Машрабларнинг абётлари эгаллади. Мен бу китобларни токчага бирма-бир терар эканман, уларни беш-ўн ёшлигимда эмас, энди — элликдан ошганда ўқиб чиққанлигимдан, ўз вақтида қадрларига етмаганлигимдан қаттиқ ўкиндим, бизни тарихимиздан, илдизимиздан, дину имонимиздан маҳрум этаёзган ёвуз мустамлакачиларга лаънатлар ўқидим.

Менимча, биз ҳозирда кўзимизга суртиб ўқиётган бу тарих китоблари энди токчаларда туриб қолмасдан дилларимизга ҳам жо бўлмоқлари керак, улар бизнинг ҳозирги кунимизга ҳам хизмат қилишлари лозим. Биз бу азиз китоблардан дину диёнатни, яхшиларга шафқату ёмонларга нафратни, ор-номусли бўлишни, ўзлигимизни англашни ўрганмоғимиз қарз ҳам фарз. Шу боисдан мен ўзим ўқиб чиққан ушбу китоблардан олган таассуротларим, ўй-мулоҳазаларим асосида ривоятлар ва ҳикоятларни қоғозга туширдимки, уни «Оқшом» рўзномаси саҳифаларида ўқиганлар муродига етсинлар.

МУШФИҚ ОНА - ЕР

РИВОЯТ қилурларки, Аллоҳ таоло Одам алайҳиссаломни яратишга жазм қилдию Жабройил алайҳиссаломга бориб Ер юзидан тупроқ олиб келишни буюрди. Табаррук фаришта Ер юзига келиб тупроқ олмоқчи бўлганда бирдан Ер тилга кириб, ундан: «Нима қилаётурсан?» — деб сўради. Жабройил воқеани баён қилди. Шунда Ер унга: «Тупроқни мендан олмагил, чунки одам фарзандлари кўпайганда бири золим, бири осий, бири гуноҳкор бўлур, худойи таоло уларни жазолаб, азоблар берур, мен тангрининг ғазабу азобларига тоби-тоқатим йўқдир», — деди. Кейин Аллоҳнинг буйруғи билан Микойил келди, Ер унга ҳам тупроқ бермади, ундан сўнг Исрофил келди — бермади. Охири Азройил келдию, Ерга: «Э, тупроғингни беравер, сендан ясалган одам фарзандларини бир кунмас-бир кун бирин-кетин ўзингга қайтараман»,— деди. Шунда Ер ноилож ўз тупроғидан берди ва бу тупроқдан яралган одам фарзандлари — ким бўлмасин — хоҳ шоҳу хоҳ гадо, хоҳ золиму хоҳ одил, хоҳ оқилу хоҳ нодон, хоҳ ўғрию хоҳ тўғри, хоҳ ёшу хоҳ қари, хоҳ эркагу хоҳ хотин— яна Ерга қайтадиган бўлдилар.

БАЛОНИ БИЛГАН ШАЙТОН

ВАҚТИКИ Аллоҳ таоло тупроқдан Инсонни яратдию, ўз ижодидан ўзи ҳам мамнун бўлиб, жаъми малоикаларни чақириб, уларга одамни кўрсатди ҳамда «Қаранглар, мен шунчалик баркамол инсонни яратдим, унга таъзим қилинглар!» — деди. Барча фариштаи малоиклар таъзим қилишди, фақат Шайтон таъзим қилмади. Аллоҳ унга: «Таъзим қил!» — деди. Шайтон эса инсонни менсимади ва: «Сен уни тупроқдан яратган бўлсанг — мен ўт-оловдан яралганман», деб керкайиб тураверди. Ғазабланган Тангри уни «Йўқол!» деб, лаънатлаб, ҳайдаб юборди. Шайтон кетаркан: «Кўрамиз, яратган инсонинг сенинг йўлингдан юрармикин?» — деб қаҳ-қаҳ урди.

Шайтон нега бундай қилган экан, а? Бу — «мен сендан ортиқ бўлсам ортиқманки каммасман» деган шунчаки ғурурimikan ё бошқа нарсами? Эҳтимол, кўпни кўрган, бутун малоикаларнинг бошлиғи, худонинг ишонган фариштаси бўлган Шайтон одамдаги жуда кўп фазилатлар билан бирликда ундаги ожизлик, манманлик, нафсга берилиш, пасткашлик каби иллатларни ҳам сезган бўлса-чи?.. Мана неча замонлар ўтса ҳам бу иллатлар ҳамон инсонда мавжуд...

Ҳа, Шайтони лаиннинг кўп нарсага ақли етган кўринади...

ОДАМ САФИЙ АЛАЙҲИССАЛОМ ҚИСМАТИ

ДУНЁДАГИ барча инсонларнинг отаси бўлмиш Одам Ато Ҳақ томонидан вужудга келтирилгач, унга жаннатдан жой берилди, барча малоикалар унинг хизматида бўлишди. У шу тариқа юксак шараф ва эътиборга сазовор бўлиб Сафий Алайҳиссалом, яъни «Энг пок пайғамбар» номини олди.

Аммо минг афсус... Одам жаннат боғида манъ этилган озуқа — бир дона буғдойни яратгувчидан берухсат истеъмол қилиб қўйди ва бу билан тангрининг ғазабига гирифтор бўлиб, жаннатдан бадарға этилди.

Ана жиноят, ана жазо! Ана, нафс, яъни ейиш-ичишга, мол-дунёга бўлган эҳтироснинг бошланиши! Қанийди, бу иллатнинг пайи ўша, биринчи қадамдаёқ қирқилса, олди олинса! Йўқ, ундай бўлмади. Бу мараз иллат, дарди бедаво нафс балоси Одамдан одамга, унинг барча фарзандларига юқди, ўтди, томир ёйди, авжига минди. Одам Ато-ку қолган бутун умрини Ҳақ таолога илтижо этиб, тавба қилиб ўтказган, дейилади. Аммо ҳозирги нафс бандалари-чи? На худодан қўрқишади улар, на бошқадан. Фақат ўзим бўлсам дейди, есам, ичсам, кайфу сафо қилсам, дейди. Бировларнинг ҳақини ейди, бойлик йиғади, тилла кўмади, нафсидан бошқасини ўйламайди.

Э, қодир худо, буларнинг қайси бирини жазолаб етказиш мумкин! Ахир, улар сон-саноқсиз-ку?!

Ҳа, Одам Атодан бошланган бу иллат то одамзод бор экан барҳам топмайдиганга ўхшайди...

ШИШ ПАЙҒАМБАР ЖУМБОҒИ

РОВИЙЛАР андоғ ривоят қилурларки, ҳазрати Одам алайҳиссалом ўз ўғлонларидан қирқ минг кишини кўриб ўлди. Ундан сўнг эса Шиш пайғамбар юзага чиқди.

Шишнинг топти вужуди чун вуқуъ,
Ул қуёш қилди жабининдин тулуъ

деб ёзадилар Алишер Навоий ўз «Лисонут тайр»ларида. Яна мавлоно Рабғузийнинг маълумотларига қараганда бу зотнинг асли номи Шиша бўлган, чунки у шишада уруғлантирилиб, одам ҳолига келтирилган илк сунъий инсондир. «Шиш пайғамбар тўққиз юз ўн икки йил умр кўриб жаннат саройига кетди. Шишнинг маъноси Ҳайбатуллоҳ демак бўлур», деб ёзади Абулғозий Баҳодирхон «Шажараи турк»да. Яъни, Ҳайбатуллоҳ демоқ — Аллоҳ томонидан яратилган ва кишида қўрқув аралаш эҳтиром ва яна ажабланиш ҳиссини уйғотувчи одам дегани бўлади.

Тарихда-ку инсон ақли етмай лолу ҳайрон бўладиган воқеаю ривоятлар беҳисоб. Аммо Шиш пайғамбар ким бўлди экан? Шишада уруғлантирилиб (ким томонидан, қачон, қандай қилиб?) сунъий дунёга келтирилган инсон ростдан бўлганми экан? У инсонларни қайси роҳи ростга бошлаган экан? Сунъий одам ва иймону эътиқод...

Муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ.

Ҳафталик кўрсатувлар

Душанба, 22. VI

● ЎзТВ I

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Давлатманд Садко», «Болтадан бўтқа». Мультфильмлар.
18.40 Тижорат канали. «Элликқалъа пахта заводи».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Деҳқон юмушлари».
19.45 Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Нуриддин Ҳайдаров куйлайди.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 ЎзТВ фондидан. Ўктам Усмонов. «Гирдоб». Видеофильм. 1-қисм.
22.25 «Турналар учмоқда». Бадиий фильм.
24.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 Болалар учун. «Совға».
19.00 «Ассалому алайкум».
20.00 «Лаҳза». Хабарлар.
20.10 Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади.
20.25 «Билиб қўйган яхши».
20.40 «Миришкорлар».
20.55 «Лаҳза». Хабарлар.
21.05 «Ўзингни эр билсанг...».
21.50 «Виждон азоби». Бадиий фильм.

● «ОРБИТА IV»
I канал
Останкино

4.55 Кўрсатувлар тартиби.
*
5.00 «Якунлар».
5.45 «Тонг».
*
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Кўзача». Мультфильм.
8.30 «Кўрган-кечирганлар... жонланади». Ҳужжатли фильм.
9.00 Футбол. Европа чемпионати. Ярим финал. Швециядан кўрсатилади.
*
11.00 Янгиликлар.
* * *
13.05 Кўрсатувлар тартиби.
13.10 «Телемикст».
13.55 «Ён дафтар».
*
14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.20 Кўрсатувлар тартиби.
14.25 «Ҳордиқ чиқаринг».
14.40 «Тоабад-19». Телевизион бадиий фильм. 1-серия.
15.50 Турли мамлакатларнинг эртаклари ва афсоналари. «Хотин хушомад қиляпти — яхшиликка бўлмаса керак» (Франция).
15.55 Мультфильмлар.
16.20 «Нижний Тагилда болалар байрами».
*
17.00 Янгиликлар.
17.20 Кўрсатувлар тартиби.
17.25 «НЭП».
17.55 П. И. Чайковский номли I халқаро ўсмирлар танловининг кундалиги.
18.20 «Авиакосмик салон».
18.35 «Туманда». Телевизион бадиий фильм премьераси. («Союзтелефильм», «Канаприма» иштирокида суратга олинган).
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
*
20.00 Янгиликлар.
20.20 «Спорт уик-энди».
20.35 «Бизга номаълум уруш».
20.55 «Янги студия» таништиради: «Вазият».
21.30 Футбол шарҳи.
*
22.00 Янгиликлар.
22.35 Кўрсатувлар тартиби.
22.40 Р. Шуман. «Афсонавий қисса». Ю. Башмет ижро этади.
23.00 Футбол. Европа чемпионати. Ярим финал. Швециядан олиб кўрсатилади.

● «ДУБЛЬ IV»
«Россия» канали

7.00 Хабарлар.
7.20 Ишбилармон кишилар даври.
7.50 «Архитектура ёдгорликларида мусиқа».
8.20 Ишдан бўш пайтингизда. «Коллекционер».
8.35 «Пилигрим».
9.20 «К-2» таништиради.
12.45 Кундузги сеанс». «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 54-серия.
13.35 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
* * *
14.45 Янгиликлар.
15.00 «Чархпалак».
16.00 «Хулқ-атвор». Мулоқот алифбоси.
16.30 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви.
16.45 «КАМАЗ: кундан кунга». 1-кўрсатув.
17.00 Хабарлар.
17.20 Эълонлар.
17.25 «Ахир уруш бўлмаслиги ҳам мумкин эди-ку...». Мусиқий кўрсатув.
18.10 Асра ва авайла. «Қоратупроқ бўйлаб».
18.40 Мульти-пульти.
18.50 «Судьялар». Россия Конституцион суди ҳақида телетуркум.
19.00 «Экспомарказ» таништиради...
19.05 «Ҳар бир кун байрам».
19.15 «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 55-серия.
20.05 «Камера ўтмишни тадқиқ этади».
21.00 Хабарлар.
21.20 Эълонлар.
21.25 «Бешинчи ғилдирак». Бадиий-публицистик кўрсатув.
23.10 Футбол. Европа чемпионати. Ярим финал матчи.

Сешанба, 23. VI

● ЎзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 Футбол. Ўйингоҳлардан дараклар.
7.30 «Йўлбарс керак». Болалар учун бадиий фильм.
8.40 Ўзбек тилини ўрганамиз.
9.10 «Ўрмонзор бағрида», «Оқ тулпор». Телефильмлар.
* * *
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Нурланнинг бахти». Мультфильм.
18.20 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Иш билганга минг танга».
18.55 «Спортлото».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Мулоҳаза». Адабий кўрсатув.
20.10 Пахтакорларнинг долзарб вазифалари.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 Ҳукумат тадбирлари.
21.30 «Анъаналар этади давом...». Мусиқий кўрсатув.
22.20 Ўктам Усмонов. «Гирдоб». Видеофильм. 2-қисм.
23.40 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

10.30 Пўлат Махсум. «Нур». Теленовелла.
11.10 «Ҳошим қандай қилиб катта бўлганлиги ҳақида!». Бадиий фильм.
12.15 «Дўстлик» студияси кўрсатади. «Чи-сен» (корейс тилида).
* * *
«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Субҳидам».
19.30 «Табассум».
20.00 «Дилга иликлик бахш этувчи хонадон».
20.25 «Кинокўзгуда ҳаёт».
21.25 «Бу оқшомда» кўрсатуви саҳифаларида.
22.45 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»
I канал
Останкино

4.55 Кўрсатувлар тартиби.
*
5.00 Янгиликлар.
5.35 «Тонг».
7.50 Эрталабки гимнастика
*
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
9.05 «Вақир-вуқур қурбақа». Мультфильм.
9.25 «Тарих босқичлари» рукни остида. «Унутилган худолар. Купала». Телефильм.
9.55 «Туманда». Телевизион бадиий фильм.
*
11.00 Янгиликлар.
* * *
13.20 Кўрсатувлар тартиби.
13.25 «Адам Смит бойлиги дунёси».
13.55 «Ён дафтар».
*
14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.20 «Ёшлигимизда ҳавас қилган спортчилар». Лев Яшин.
14.50 «Тоабад-19». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
16.15 «Болалар мусиқий клуби».
*
17.00 Янгиликлар.
17.20 Кўрсатувлар тартиби.
17.25 «Сиёсат» студияси намойиш этади.
17.55 «Авиакосмик салон».
18.15 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.00 Мавзу. «Ўлим жазоси».
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
*
20.00 Янгиликлар.
20.20 «КТВ-1 ҳамда Франс интернасиональ канали» таништиради. «Вирджининг 400 найранги». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия (Франция).
21.20 «Максима».
21.50 «Фермата». Ахборот-мусиқий кўрсатув.
22.10 «Беш ҳалқа».
22.40 «Тунги альбом».
*
23.00 Янгиликлар.
23.35 Кўрсатувлар тартиби.
23.40 «Бир боқишда муҳаббат». 1-кун.
00.20 «Тоабад-19». Телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар.

● «ДУБЛЬ IV»
«Россия» канали

7.00 Хабарлар.
7.20 Ишбилармон кишилар даври.
7.50 Ишдан бўш пайтингизда. «Қушлар биз билан ёнма-ён».
8.05 «Биринчи тайм».
8.20 «Оқ қарға».
9.05 «Жаҳон бозорининг калити». Массачусетс штати.
9.35 Футбол. Европа чемпионати. Ярим финал.
11.35 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
* * *
14.20 Янгиликлар.
14.35 «Рост» студияси. «Хит-кундалик».
15.05 «Самоларда парвоз этардик».
15.35 Теннис. Уимблдон турнири.
16.30 «Простор +».
17.00 Хабарлар.
17.20 Эълонлар.
17.25 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви.
17.40 Трансросэфир: «Кавказ-ревю».
18.25 «Калит».
18.40 «Сиёсий бўлим».
19.10 «Судьялар». Россия Конституцион суди ҳақида телетуркум.
19.20 «Ҳар бир кун байрам».
19.30 «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 56-серия.
20.20 Криминал хабарлар экрани.
20.30 Ҳужжатли панорама. «Хусусий таклиф».
21.00 Хабарлар.
21.20 Эълонлар.
21.25 «Театр сафари». Н. Эйдельманга бағишланади.

Чоршанба, 24. VI

● ЎзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «Зоолог нигоҳи билан». Телефильм.
7.45 «Муҳаббат можароси». Бадиий фильм.
9.05 Болалар учун. «Биргаликда куйлаймиз».
9.35 Араб тили.
* * *
17.50 Янгиликлар.
18.00 Футбол. Ўзбекистон миллий чемпионати. Олий лига. «Пахтакор-79» — «Сўғдиёна» (Жиззах). «Меҳнат резервлари» ўйингоҳидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — «Наштар». Ҳажвий киножурнал.
19.50 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
20.10 Ғижжак тароналари. Улмас Расулов.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 «Ўзбектелефильм» таништиради. «Гулобод ва Хон Феруз». Телевизион фильм премьераси ва фильм ижодкорлари билан учрашув.
22.30 Ўктам Усмонов. «Гирдоб». Видеофильм. 3-қисм.
23.40 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

10.30 «Булутлар ортидаги дўзах». Телефильм.
11.00 Хор куйларидан концерт.
11.30 «Болалик станциясидан чиққан поезд». Бадиий фильм. 1-серия.
* * *
«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Уолт Дисней таништиради...». Мультфильмлар тўплами.
19.20 «Спринт».
19.40 «Қ. Дўстмуҳамедова ижодхонасида».
20.35 «Суперспорт».
21.15 «Ёр-ёр». Бадиий фильм.

● «ОРБИТА IV»
I канал
Останкино

4.55 Кўрсатувлар тартиби.
*
5.00 Янгиликлар.
5.35 «Тонг».
7.50 Эрталабки гимнастика.
*
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
9.50 Мультфильмлар.
10.20 «Қишлоқи». Телефильм премьераси («Экран»).
*
11.00 Янгиликлар.
* * *
13.05 Кўрсатувлар тартиби.
13.10 «Телемикст».
13.55 «Ён дафтар».
*
14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.20 Кўрсатувлар тартиби.
14.25 «Уч номаълумли топшириқ». Телевизион бадиий фильм. 1-серия.
15.30 «Рок макс».
16.30 Мультфильм.
16.40 П. И. Чайковский номли I халқаро ўсмирлар танловининг кундалиги.
*
17.00 Янгиликлар.
17.20 Кўрсатувлар тартиби.
17.25 «Сиёсат» студияси намойиш этади.
18.00 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
18.45 «Мен бахтли инсон эдим...». А. Д. Попов.
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
*
20.00 Янгиликлар.
20.20 Кўрсатувлар тартиби.
20.25 «КТВ-1 ҳамда Франс интернасиональ канали» таништиради: «Вирджининг 400 найранги». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия.
21.20 «Тасвирдаги сурват». Ж. Желев.
22.00 «Фермер-92». Кантри ва фолк мусиқа халқаро фестивали.
22.50 «Кичкинтой». Ҳужжатли фильм.
*
23.00 Янгиликлар.
23.35 Кўрсатувлар тартиби.
23.40 «Бир боқишда муҳаббат». 2-кун.
00.20 «Кўплаб мусиқалар».

● «ДУБЛЬ IV»
«Россия» канали

7.00 Хабарлар.
7.20 Ишбилармон кишилар даври.
7.50 «Номаълум Россия». Қишлоқ Пушкини ҳақида.
8.50 Ишдан бўш пайтингизда. «Хонаки клуб».
9.05 «Буюк номаълумлик». Алимдар Караманов.
10.25 Фавқулодда вазият.
11.10 «Сиёсий бўлим».
11.50 Кундузги сеанс. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 55-серия.
* * *
14.55 Янгиликлар.
15.10 Тадбиркорлик ва анъаналар.
15.25 «Жаҳон бозорининг калити».
15.55 Парламент хабарномаси.
16.10 «Болалик орзулари». Кўп серияли фильм премьераси. 7-серия.
16.30 «КАМАЗ: кундан кунга». 2-кўрсатув.
16.45 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви.
17.00 Хабарлар.
17.20 Эълонлар.
17.25 Трансросэфир: «Узоқ Шарқ». Телекўрсатув.
18.10 «Версия».
18.25 «Оппозиция».
19.05 «Судьялар». Россия Конституцион суди ҳақида телетуркум.
19.15 «Экспомарказ» таништиради...
19.20 «Ҳар бир кун байрам».
19.30 «Лого» телеўйини.
20.00 Бутун олам — театр. «Соло». Е. Урбанский ва Д. Ритенберг.
20.40 Номаълум Россия. «Мустаҳкамланган шаҳарлар».
21.00 Хабарлар.
21.20 «Хўжайин ким?». Тюмень репортажи.
21.45 Теннис. Уимблдон турнири.
22.40 «Тўлиной зиёфати». Концерт программаси.
23.35 Эълонлар.
23.40 Спорт кўрсатувлари. «Швеция-92».

Пайшанба, 25. VI

● ЎзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 Футбол. Ўйингоҳлардан дараклар.
7.30 «Дастлабки тергов». Бадиий фильм.
9.00 Турк тили.
9.30 «Ўзбекистон — Ватаним маним». Адабий композиция.
* * *
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Лайча, Типратикан ва Нико исмли бола». Мультфильм.
18.25 «Алифбо сабоқлари».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Тижорат канали. «Кичик корхонанинг катта ишлари».
19.40 «Адолат». Ҳуқуқий кўрсатув.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 Ҳукумат тадбирлари.
21.30 Ўктам Усмонов. «Гирдоб». Видеофильм. 4-қисм.
22.40 «Одамлар орасидаги бўри боласи». Бадиий фильм.
24.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

10.30 «Дўстлик» студияси кўрсатади. «Безнен мирас» (татар тилида).
12.10 «Болалик станциясидан чиққан поезд». Бадиий фильм. 2-серия.
* * *
«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Болаларни оромгоҳлар кутади».
19.00 «Суҳбатга чорлаймиз».
20.00 «Пульс». Хабарлар.
20.10 «Бу оқшомда» кўрсатуви.
21.40 «Пульс». Хабарлар.
21.50 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»
I канал
Останкино

4.55 Кўрсатувлар тартиби.
*
5.00 Янгиликлар.
5.35 «Тонг».
7.50 Эрталабки гимнастика.
*
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
9.50 Мультфильмлар.
10.30 «Табиат рицарлари». Хроникал-ҳужжатли фильм премьераси («Экран»).
*
11.00 Янгиликлар.
* * *
13.05 Кўрсатувлар тартиби.
13.10 «Телемикст».
13.55 «Ён дафтар».
*
14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.20 Кўрсатувлар тартиби.
14.25 «Уч номаълумли топшириқ». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
15.25 «Бугун ва ўша пайтларда...».
15.55 Болалар учун фильм. «Гепарднинг қайтиши».
*
17.00 Янгиликлар.
17.20 Кўрсатувлар тартиби.
17.25 «Бу бўлган, бўлганди...».
17.40 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
18.20 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.05 «Телескоп».
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
*
20.00 Янгиликлар.
20.20 «СОС». Болалар уйларининг аҳволи ҳақида кўрсатув.
20.45 Кўрсатувлар тартиби.
20.50 «КТВ-1 ҳамда Франс интернасиональ канали» таништиради. «Вирджининг 400 найранги». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия.
21.45 Катталар учун мультфильмлар.
22.00 «Эфирда мусиқа». Танаффус пайтида — (23.00) Янгиликлар.
00.35 «Санъат оламида» рукни остида. «Нарти» театрининг туғилиши». Телефильм премьераси.

● «ДУБЛЬ IV»
«Россия» канали

7.00 Хабарлар.
7.20 Ишбилармон кишилар даври.
7.50 Ишдан бўш пайтингизда. «Диққат, сувратга олаяпман».
8.05 Ҳужжатли панорама.
10.05 «Винил чангалзорлари».
10.35 Кундузги сеанс. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 56-серия.
11.25 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
* * *
15.15 Янгиликлар.
15.30 «Терминал».
16.00 «Ҳайвонот оламида».
17.00 Ҳабарлар.
17.20 Эълонлар.
17.25 «Бизнес ва сиёсат».
18.25 «Нота бене» студияси.
18.55 «Судьялар». Россия Конституцион суди ҳақида телетуркум.
19.05 «Ҳар бир кун байрам».
19.15 «Хабарлар»дан ташқари.
19.30 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви.
19.45 «Бешинчи ғилдирак». Бадиий-публицистик кўрсатув.
20.30 «Хроно». Авто ва мотоспорт оламида.
21.00 Хабарлар.
21.20 Эълонлар.
21.25 «Бешинчи ғилдирак» (давоми).
22.20 Криминал хабарлар экрани.
22.30 Теннис. Уимблдон турнири.
23.25 Россия Федерацияси Олий Кенгашининг сессиясида.

Жума, 26. VI

● ЎзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «Даштижум», «Кабутарларим». Телефильмлар.
7.55 «Дельфин нидоси». Бадиий фильм.
9.30 Болалар учун. «Қўшиғим, жон қўшиғим».
10.30 «Мозийнома».
* * *
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Ўнгача санашни билган улоқча», «Нодон сичқон ҳақида эртак». Мультфильмлар.
18.30 «Чорраҳа».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Аёл ҳақида сўз». Публицистик кўрсатув.
20.00 Тижорат канали. «Ишбилармон кишилар».
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 «Мақом тарихидан». Мискин ва Бузрук. 2-кўрсатув.
22.00 «Гурия». Бадиий фильм.
23.25 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

АШГАБАТ КЎРСАТАДИ

17.05 Туркманистон — Туркия. «Агросан ёрдамга келади».
17.45 «Иқтисодиёт ва ҳаёт» (рус тилида).
18.30 «Фан ва давр» (рус тилида).
19.15 «Хотира». Драматург М. Қурбонқиличев 60 ёшда.
20.00 Янгиликлар (рус тилида).
20.10 «Гулки пурсади».
20.40 Кичкинтойлар, сизлар учун.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ватан». Ахборот кўрсатуви.
21.45 Туркман куйлари ва қўшиқларидан концерт.
22.15 «Йўқ», дея бил». Бадиий фильм.
23.40 Янгиликлар.

● «ОРБИТА IV»
I канал
Останкино

4.55 Кўрсатувлар тартиби.
*
5.00 Янгиликлар.
5.35 «Тонг».
7.50 Эрталабки гимнастика.
*
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм.
9.05 «Лимпопо».
9.35 Мультфильмлар.
10.05 «Мусиқа оламида» рукни остида. «Мусиқанинг тикланиши». Телефильм премьераси (Волгоград).
10.35 «Замин ва самовий йўллар чорраҳаларида».
*
11.00 Янгиликлар.
11.20 «Саёҳатчилар клуби» (сурдо таржимаси билан).
13.10 Кўрсатувлар тартиби.
13.15 «Бридж».
13.40 «Бизнес-класс».
13.55 «Ён дафтар».
*
14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.20 «Гамма» куйлайди. Днепропетровскдан кўрсатилади.
14.35 «Маёқ шуъласи». Телевизион бадиий фильм.
15.40 Мультфильмлар.
16.05 «Юниор-банк».
*
17.00 Янгиликлар.
17.20 Кўрсатувлар тартиби.
17.25 П. И. Чайковский номли I халқаро ўсмирлар танловининг кундалиги.
17.45 «Инсон ва қонун».
18.15 «Леннеберглик Эмиль». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 11-серия.
18.40 «ТВ-Нева: «Ким биз билан!».
19.00 «Нигоҳ» студияси таништиради.
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
*
20.00 Янгиликлар.
20.20 Кўрсатувлар тартиби.
20.25 Концерт.
20.40 «ВИД» таништиради: «Мўъжизалар майдони», «Ҳордиқ чиқаринг», «Хит-конвейер». Танаффус пайтида — (23.00) Янгиликлар.
00.50 «Тонг юлдузи» тунги эфирда.
01.50 «Маёқ шуъласи». Телевизион бадиий фильм.

● «ДУБЛЬ IV»
«Россия» канали

7.00 Хабарлар.
7.20 Ишбилармон кишилар даври.
7.50 Ишдан бўш пайтингизда. «ТВ-ателье».
8.05 «Узи ва атрофидаги олам билан тотувликда».
8.35 «Ҳақиқат онлари». Н. А. Караулов саволларига Волоколамск ва Юрьев митрополити Питирим жавоб беради.
9.30 «Уз ишининг усталари». Владимир Ашкенази.
10.20 «Нота бене» студияси.
11.00 Кундузги сеанс. «Отряд». Бадиий фильм.
12.35 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
* * *
14.45 Янгиликлар.
15.00 «Биринчи тайм».
15.45 «Простор +».
16.15 «Сигнал».
16.30 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви.
16.45 «КАМАЗ: кундан кунга». 3-кўрсатув.
17.00 Хабарлар.
17.20 «Ухшаш дунёлар».
18.05 Эълонлар.
18.15 «Шундай яшаяпмиз».
19.00 Парламент хабарномаси.
19.15 «Судьялар». Россия Конституцион суди ҳақида телетуркум.
19.25 «Ҳар бир кун байрам».
19.35 «Тилла шпора».
20.05 Ретро. «Аркадий Райкин ва бошқалар».
20.30 Россия Федерацияси Олий Кенгашининг сессиясида.
21.00 Хабарлар.
21.20 Эълонлар.
21.25 Теннис. Уимблдон турнири.
22.20 «Америкада яшовчи руслар».
22.50 «Сергей Рахманиновнинг икки умри». Ҳужжатли фильм.
23.00 Футбол. Европа чемпионати. Финал.

Шанба, 27. VI

● ЎзТВ I

7.00 «Ассалому алайкум».
*
8.00 «Ҳаётий воқеа». Бадиий фильм.
9.30 «Кичкина деманг бизни». Спорт кўрсатуви.
10.00 «Баҳористон истиқлол йўлида».
10.25 «Биз — Ўзбекистон болаларимиз». Республика ўқувчилар саройи бадиий ҳаваскорлик жамоаларининг концерти.
*
11.10 «Давр садоси». Олтинкўл ноҳиясидан кўрсатув.
11.40 «Садоқат». Видеофильм.
12.35 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Менинг маҳаллам».
13.20 Вилоят театрларида. Огаҳий номидаги Хоразм театри.

Тижорат канали:

14.10 «Илғор тажриба мактаби».
14.40 «Етти юлдуз».
* * *
18.00 «Балиқ тилга кирди», «Нима бўпти!» лақабли бегемот ҳақида». Мультфильмлар.
18.20 Футбол майдонларида.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Тижорат канали. «Ёғ-мой саноати: режа ва истиқбол».
19.50 Бевосита мулоқот. «Меҳнаткашлар манфаати йўлида».
20.30 «Туркистон» ахбороти.
21.00 «Мусиқа жавони».
22.00 Ойнаи жаҳонда биринчи марта. «Темир эркак». Бадиий фильм.
23.30 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

АШГАБАТ КЎРСАТАДИ

12.05 Мультфильмлар тўплами.
13.00 «Оба дурмуши».
14.00 «Сеҳрли мунчоқ ҳақида эртак». Бадиий фильм. 1-серия.
* * *
БИШКЕК КЎРСАТАДИ:

18.05 «Қанотли уста». Мультфильм.
18.15 «Қирғизча сўзлашишни ўрганамиз».
18.30 «Ала-Тоо».
18.50 «Хайрли кеч, Бишкек!» (рус тилида).
19.20 «Чўпон фарзандлари: тақдир белгилари» (рус тилида).
19.50 «Манастан, аянба, қалайик».
20.30 «Ала-Тоо».
20.50 «Мусиқачилар».

● «ОРБИТА IV»
I канал
Останкино

5.50 Кўрсатувлар тартиби.
5.55 Ишбилармон кишининг шанба тонги.
*
6.55 Янгиликлар.
7.30 Футбол. Европа чемпионати. Финал. Швециядан кўрсатилади.
9.00 «Труба» радиоси. Дам олиш кўрсатуви.
9.30 «Бумеранг».
10.00 «Марказ».
10.40 «Мусиқий дўкон».
11.10 «Инсон институти».
11.50 Гармончи М. Максимов ва «Уральская вечора» ансамбли қатнашчилари билан учрашув.
12.20 «Инжиқвой». Мультфильм.
12.30 «Немислар Иккинчи жаҳон урушида». Телефильм премьераси. 3-фильм.
*
14.00 Янгиликлар.
14.20 Кўрсатувлар тартиби.
14.25 «ЭХ». Экологик хроника.
14.40 «Диққат: ёшларнинг ўйинчи...».
15.00 «Зазеркалье». «Қувноқ сеҳргарлик». Бадиий фильм.
16.15 «Қизил квадрат».
16.55 «Афғонистон тупроғида туғилган қўшиқлар».
17.55 «Майя ариси». Кўп серияли мультфильм премьераси.
18.20 Ойнаи жаҳонда биринчи марта. «Онлавий ҳаёт». Бадиий фильм (Польша).
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
*
20.00 Янгиликлар.
20.20 Кўрсатувлар тартиби.
20.25 «Ҳеч нарса ҳақида репортаж».
20.40 «Оперетта, оперетта...».
21.35 «Моторлар оламида».
22.00 Театр учрашувлари. «Ғалати тасодиф».
*
23.00 Янгиликлар.
23.35 «Европа плюс».
00.35 «Ҳур парилар ёки Бангкок томон йўл». «Коинот париси» унвони учун минтақа танлови.
01.15 Волейбол. Жаҳон лигаси биринчилиги. Эркаклар. Ярим финал.
02.15 «Вена экспресси». Телевизион бадиий фильм.

● «ДУБЛЬ IV»
«Россия» канали

7.00 Хабарлар.
7.20 «Соф рок».
7.40 «Ифодалаш санъати».
8.05 Енгил атлетика. «Братислава стартлари».
8.35 «Фавқулодда вазият».
9.20 «Макон».
*
9.50—13.25

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ
*
13.25 «Унутма». Хайрия концерти.
14.55 «Ишбилармон аёл».
15.25 Теннис. Уимблдон турнири.
16.20 Мульти-пульти.
16.30 «Қизил майдон таклиф этади...». Санъат фестивали олдидан.
17.00 Хабарлар.
17.20 Эълонлар.
17.25 «Уз ишининг усталари». Ия Саввина.
18.05 «Околесица» қаҳвахонаси.
19.05 «Эскулап».
19.20 «Ҳар бир кун байрам».
19.30 «Прохиндиада ёки жойда югуриш». Бадиий фильм.
20.55 Эълонлар.
21.00 Хабарлар.
21.20 Криминал канал. «Мутлақо махфий».

Якшанба, 28. VI

● ЎзТВ I

7.00 «Субҳидам».
*
8.00 «Экран зийнати». Кинокўрсатув.
9.30 «Ўзбекистон спорти». Миллий кураш бўйича халқаро мусобақалар.
10.10 «Ёрилтош». Болалар учун кўрсатув.
11.10 «Иқбол». Самарқандлик қизлар баҳси.
12.30 «Меҳр чашмаси».
13.00 Халқ севган достонлар. Хуррам Эшбўриев ижросида «Кунтуғмиш».
13.50 «Орзулар камалаги». Бадиий фильм.
15.00 «Эл хизматида». Адабий кўрсатув.
* * *
17.25 Футбол. Осиё халқаро турнири. Ўзбекистон—Туркманистон терма жамоалари. «Пахтакор» Марказий ўйингоҳидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — «Наштар». Ҳажвий киножурнал.
19.20 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.40 «Мультипанорама».
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Марҳабо, талантлар!». Республика бадиий ҳаваскорлик жамоаларининг телевизион фестивали. Қашқадарё вилояти.
22.50 «Телевизорни ўчиришни унутманг!». Бадиий фильм.
24.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

АШГАБАТ КЎРСАТАДИ

11.10 «Ғунча».
11.55 «Сеҳрли мунчоқ ҳақида эртак». Бадиий фильм. 2-серия.
13.00 «Туркмен сеси». Тележурнал.
* * *
БИШКЕК КЎРСАТАДИ

18.05 «Ғарқ бўлган кемалар хазинаси». Мультфильм.
18.20 «Аралаш». Болалар ҳажвий киножурнали.
18.30 «Ала-Тоо».
18.50 Қирғизистон Республикаси Савдо ва моддий ресурслар вазири А. А. Иордан иштирокида телефильм.
19.30 Эстрада концерти (қирғиз тилида).
20.00 «Новинки» киноклуби.

● «ОРБИТА IV»
I канал
Останкино

5.20 «Руҳни чиниқтириш».
6.20 Кўрсатувлар тартиби.
6.25 Ритмик гимнастика.
*
6.55 Янгиликлар.
7.30 «Спортлото» тиражи.
7.40 «Эрта саҳарлаб».
8.20 «Ҳамма нарса бўлиши мумкин».
8.50 Янги номлар.
9.40 «Пи» белгиси билан.
10.30 «Камалак» халқ ижодиёти телекўрсатувлари IX халқаро фестивали. Финляндия телевидениесининг кўрсатуви.
11.10 «Хит-топ-шоу» «50х50».

«КТВ-1 ҳамда Франс интернасиональ канали» таништиради

12.30 «Ёввойи табиат қўриқхоналари» туркумидан телефильм премьераси. 5-фильм.
13.00 «Марк ва Софи». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 5-фильм.
*
13.30 «Сендан фақат кўзёшлар». Мультфильм.
13.40 П. И. Чайковский номли I халқаро ўсмирлар танловининг кундалиги.
*
14.00 Янгиликлар.
14.15 Кўрсатувлар тартиби.
14.20 «Уолт Дисней таништиради...».
15.10 «Нима! Қаерда! Қачон!».
16.20 «Эфирда бевосита мулоқот».
17.00 «Панорама». Ҳафталик халқаро кўрсатув.
17.40 Кўрсатувлар тартиби.
*
17.45 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.00 Турли мамлакатларнинг эртаклари ва афсоналари. «Шелли Хиггинз» (Ямайка).
18.10 «Саёҳатчилар клуби».
19.00 Якшанба кинокўрсатуви. Ойнаи жаҳонда биринчи марта. «Рицарлар қасри». Бадиий фильм («Мосфильм», Ғарбий Берлин).
*
21.00 «Якунлар».
21.45 «Телелоция».
22.00 «Эндиликда». Диний кўрсатув.
*
23.00 Янгиликлар.
23.15 Кўрсатувлар тартиби.
23.20 «Парадиз-коктейль».
00.30 Волейбол. Жаҳон лигаси биринчилиги. Эркаклар. Ярим финал.

● «ДУБЛЬ IV»
«Россия» канали

7.00 Ҳабарлар.
7.25 Ҳужжатли панорама. «Самаранинг осуда ёзи».
8.05 Телефильм.
8.35 «Параллеллар».
9.05 «Бирга бўлсак — биз енгилмаймиз». Кўрсатувни В. Бекетов олиб боради.
10.05 «Суперкитоб». Мультфильм. 18-серия.
10.30 «Ати-бати...».
*
11.00—15.15
ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ
9.35 «Телекроссворд».

«ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ
*
15.15 Мульти-пульти.
15.25 «Қарама-қаршиликлар».
16.05 «Телеассамблея».
17.00 Хабарлар.
17.20 Эълонлар.
17.25 Миллий баскетбол уюшмаси профессионаллари ўртасида баскетбол бўйича жаҳон чемпионати.
18.25 «Ҳақиқат онлари». А. Караулов саволларига Россия халқ артисти Олег Ефремов жавоб беради.
19.20 «Ҳар бир кун байрам».
19.30 «Бир доктор бўлган экан». Бадиий фильм.
20.55 Эълонлар.
21.00 Хабарлар.
21.30 «Джентльмен-шоу».

«Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз» ҳафтаномасининг 19 июнь сонидан олинди.

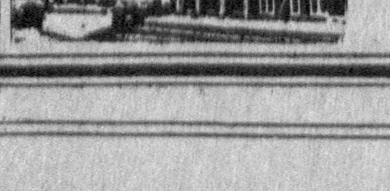

МУАССИСЛАР:
Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ:
700000. ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР:
қабулхона — 32-53-76,
хатлар — 33-29-70, 32-53-79;
эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича — 33-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000, ГСП, Тошкент, «Правда» рўзномаси кўчаси, 41.

● Нашр кўрсаткичи 64690 ● Босмага бериш вақти 11.30. ● Босмага берилди. 11.15. ● Буюртма Г—188. ● 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.